

KELEIVIS

THE TRAVELER - LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
Prenumerata . Subscription
Amerikoje ir užsieniuose
metams — 1 year \$7.00
pusei metų — 6 months .. \$4.00
KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

KELEIVIS
Lithuanian Weekly
(Except for two weeks in July)
Published in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1906
KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

NR. 26

"Keleivis" telefonas AN 8-3071

SO. BOSTON, MASS., 1972 METŲ BIRŽELIO - JUNE 27

Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

Atskiro numerio kaina 20 centų

68-TIEJI METAI

Vliko Taryba pagerbė laisvės kovos aukas

Birželio 19 d. New Yorko vyriausiojo Lietuvos Išlaivinimo Komiteto Tarybos posėdis. Šį posėdį pradedama Taryba nuosirdžiai ir giliai susikaupusi pagerbė mūsų tautos pastarųjų dviejų mėnesių kankinius ir jos didvyrius — Romą Kalantą Kaunę ir nežinomąjį jaunuolį Varėnoje, kurie savo skaudžia auka bei klaidžia kancia pakartotinai parodė pasaulio žmonijai lietuvių tautos politinį gyvybingumą bei jos nenumaldomą laisvės troškimą, reikalaujamą Lietuvos nepriklausomybės ir protestą prieš Rusijos okupaciją. Tuo pačiu metu buvo pagerbtos ir lietuvių demonstracijos, vykusių Lietuvoje, kuriose gausios lietuvių jaunimo masės šaukėsi į pasaulį: "Laisvės, laisvės, Lietuvai laisvės!"

Tų demonstracijų dalyvių dalis dabar kenčia sovietų kalėjimuose arba yra žiauriai tardomi.

Sia proga Vliko Taryba aptarė ir Lietuvos katalikų skudą L. Brežnevui ir J.T. gen. sekretoriui Waldheimui, kuris buvo pasiūstas ir JAV Valst. sekretoriui W. Rogers bei JAV ambasadoriui J. Tautose, raginantį ta kluasimą išskirti J.T. Žmogaus Teisių Komisijoje.

Kad protestai dėl religijos persekiojimo Lietuvoje rastų J. Tautose geresnį atbaltį, nutarta tuo reikalu kreiptis į Pax Romana, turinčią Jungtinėse Tautose tam tikrą statusą.

Sia proga dar buvo aptartas Vliko narių sudėties papildymo klausimas ir pagvildinti reikalai, iškilę su galima Europos saugumo bei bendradarbiavimo konferencija.

Vliko seimas bus Clevelande

Vyriausiojo Lietuvos Išlaivinimo Komiteto seimas šiais metais bus Clevelande, Ohio, lapkričio 25-26 dienomis. Vliką sudarančių organizacijų vadovai jau pradėjo paruošiamuosius darbus.

Illinois gubernatoriaus dukte papraie leisti jai įsikurti į Lietuvos liaudies šokių šventės šokėjų eiles. Žinoma, jos prašymas patenkintas, ir ji šoks kartu su šimtais mūsų jaunimo.

Jungtinių Tautų Saugumo Taryba pasmerkė oro pirtus ir ragina vyriausybės imtis griežtesnių priemonių su jais kovojant ir tokių atskridusių nusikaltėlių negloboti.

Kyšininkam sumoka \$25 milijonus

New York Times laikraščio tyrinėjimo duomenimis, New Yorke vien statybas vykdančiai sumoka kyšių apie \$25 milijonus. Skaičiuojama, kad kyšiams reikia kartais išleisti net iki 5% visos statybos. Kyšių dydis įvairus. Jie kartais siekia net iki \$10,000.

Kyšius duoti tenka miesto inspektoriam, policininkam, įvairių miesto agentūrų atstovams, net unių viršininkam.

Reikia manyti, kad New Yorkas nėra išimtis, kad panaši padėtis ir kitur.

Vokietija rudenį rinks parlamentą

Vakarų Vokietijos vyriausybė, kurią sudaro socialdemokratai ir laisvieji demokratai, parlamente neturi daugumos, todėl kancleris Brandtas nutarė nebelaukti dabartinio Bundestago termino galo, kuris ateitų kitų metų rudenį, ir paskelbė, kad lapkričio mėnesį bus nauji rinkimai.

Su svetima širdimi gyvena 4 metus

1968 m. rugpjūčio 24 d. Virginijos medicinos kolegijos chirurgai 43 metų dailės mokytojiui Louis Russell iš Indianopolio, Ind., įdėjo 17 metų jaunuolio širdį, su kuria jis ir šandien gyvena ir, sako, jaučiasi, kaip 17 m. amžiaus. Russell ir rūko, ir dviračiu važinėja, ir dirba netgi iki 18 valandų per parą, ir net nuo degtinės stiklėlio neatsisako.

Airijoje paskelbtos paliaubos

Britanijos vyriausybė ir katalikų vadovaujama Airijos pagrindžio armija susitarė paskelbti paliaubas. Ar tikrai šūviai nutils, dar galima abejoti, nes protestantai su nepasitikėjimu žiūri į paliaubas paskelbti sutikusių pagrindininkų tikslus.

Riausėse jau žuvo apie 400 žmonių, jų tarpe 82 administracijos pareigūnai 37 policininkai.

Cherry Hill, N.J., 33 metų vyras, įėjęs į vieną įstaigą, pradėjo šaudyti. 6 žmonės žuvo ir 12 liko sužeisti.

Bostono lietuvių jaunimo vaidintojų sambūris "žvaigždėlis II" kuris Chicagoje Jaunimo kongreso metu, liepos 2 d. 8 val. vak., Jaunimo Centre suvaidins ištraukas iš J. Grušo dramos "Barbora Radvilaitė". Šis vaidinimas Bostone bus parodytas publikai trečiadienį, birželio 28 d. 8 val. vak. Lietuvių Piliiečių draugijos III aukšto salėje. Paveiksle pirmoje eilėje iš kairės į dešinę sėdi: Povilas Manomaitis, Algis Lapšys ir vaidinimo režisierius Algis Antanavičius; užpakalinėje eilėje — Laima Antanavičiūtė, Norbertas Lingertaitis ir Birutė Vaičiūrgytė. Trūksta Algio Makaičio Nuotrauka Aldonos Dabrilaitės

Gen. de Gaulle, buvęs Prancūzijos prezidentas, kuriam birželio 18 d. atidengtas paminklas Colombey Les-Deux Eglises miestyje, kuriame jis gyveno ir mirė. Iškilimėse dalyvavo generolo našlė, prezidentas Pompidou ir 30.000 prancūzų. Prezidentas savo kalboje tarp kitko pasakė: "Mirtis yra tik pradžia, tavo legenda, generole, tik prasidėjo ir augs diena iš dienos".

Dabartinis JAV-bių karo vadas Vietname gen. Creighton Abrams paskirtas Jungtinio generolinio štabo kariuomenės viršininku vieton išėinančio į pensiją gen. Westmoreland.

Iš New Yorko į St. Louis skridusio lėktuvo oro piratas pareikalavo \$502,000, parašiuo ir dar išmokyti juo nusileisti. Kai visa tai buvo įvykdyta, jis nusileido žemėn Indianos valstijoje ir kol kas dar nesurastas.

Sovietų Sąjungoje reikalauja reformų

Pagarsėjęs atominės srities mokslininkas A. Sacharovas, kuris jau ne nuo šandien kritikuoja sovietų valdžią, vėl pasiūlė Kremliaus valdovams naują programą, kurioje numatyta žmogaus teisių garantuota apsauga ir sovietinės ekonominės ir užsienio politikos pakeitimas.

Sacharovas rašo, kad "mūsų visuomenė apkrėsta apatija, veidmainyste, siauru egoizmu ir paslėptu žiaurumu. Su širdgėla reikia pareikšti, kad, viešai rodant liberalizmą, vis daugiau atsiranda ideologinė laisvė ir didėja persekiojimai politiniams ir ideologiniams sumetimais".

Žmogaus pagrindinės teisės turinčios būti apsaugotos. Tai svarbiau už viską. Sovietų visuomenė nereikalauja tokios užsienio politikos, kuri siektų išplėsti įtakos ir idėjų eksporto ribas. Jis kaltina vadus, kad 40% visų išlaidų eina karo reikalmams.

Sacharovas reikalauja paskelbti politinių kalinių amnestiją, panaikinti "uždarus teismus", naujų įstatymų ir išaiškinimų taisyklių, pagal kurias nesutinkantieji su Kremliaus pažiūromis suinčiami į psichiatrinės ligoninės, jis reikalauja naujų spaudos įstatymų, kurie leistų rašyti teisybę, nustoti trukdyti užsienio radijo stotis, leisti norintiems laisvai išvažiuoti į užsienį, panaikinti mirties bausmę, sudaryti specialų komitetą, kuris dabotų, kad nebūtų prasielkta su įstatymais suimant, tardant ir teisiant, sustiprinti kovą prieš alkoholizmą, kuris pasiekė tautos nelaimės laipsnį ir moraliskai degraduoja visuomenę.

Sacharovas savo memorandumu su pasipiktinimu rašo apie "atviras ir slaptas" vyriausybės narių, partijos ir kultūrinės virsūnės privilegijas. Jis reikalauja laisvų vyriausybės ir partijos vadų rinkimų ir teisės juos atšaukti, jeigu jie nesugeba eiti pareigų.

Tenka dar pažymėti, kad Sacharovas pasisakė prieš Sovietų Sąjungoje varomą paskirų respublikų nutautinimo politiką ir pabrėžė reikalą duoti teisę toms nerusišioms respublikoms laisvai apsispręsti ir nutarus net pasitraukti iš Sov. Sąjungos sąstato.

Zinoma, kol kas Sacharovo balsas tėra tik šauksmas tyruose, bet jis vis dėlto virpina Kremliaus pamatus, kol dar brutaliai nenutildytas.

Baisi audra nusiaubė net 9 JAV valstijas

Potvyniai padarė \$1.6 biliono nuostolių, 122 žmonės žuvo, apie 400,000 liko be pastogės. Tokios audros JAV-se iki šiol dar nesą buvę. Nukentėjusiem teikiama pagalba.

Tropikinė audra Agnes, praeitos savaitės pradžioje nusiaubusi krastą Kubos, pasiekusi Floridą ir pasiėmusi 16 gyvybės aukų, didžiausiu jūriniu griuvio į JAV-bių tiščiausiai apgyventas valstijas Marylandą, Pensylvaniją, New Jersey, Virginiją, Delaware, New Yorko ir kitas ligi Kanados, padarydama milžiniškų nuostolių. Sakoma, kad tokios nuostolingos audros JAV-se dar nėra buvę. Ji palietė net devynias šio krašto valstijas, viską pakeliui griaudama ir skandindama. Gausus

Maskvoje ragina streikuoti

Maskvoje platinamas atsisaukimas, raginas skelbti streikus ir ruošti demonstracijas, nes tik tuo būdu darbininkai galės pagerinti savo padėtį. Atsisaukime sakoma, kad negalima vadinti socializmu tvarkos, kurioje įvairių viršininkų ir veltėdžių yra 20 kartų daugiau, negu caro laikais, kad liaudies pinigai eina valdančiųjų prabangai, kitų valstybių komunistų partijoms išlaikyti ir tikslams, nieko bendra neturintiems su liaudies reikalais.

Jame primenami ir Kau-no įvykiai, buvę streikai Kazachstane ir Uzbekistane.

Sen. McGovern turi jau 1,342 delegatus, bet konvencijoj išrinkti kandidatu j prezidentus reikia 1,509 delegatų balsų. Manoma, kad konvencijos daugumos negaus nė vienas dabartinis kandidatas, ir todėl ten galys būti pasiūlytas į prezidentus sen. Kennedy, kuris tą pasiūlymą "partijos la-bui" gal ir priims, nors iki šiol atsisakinėja.

Prez. Nixonas pasiraie j statymą, pagal kurį iš federalinės vyriausybės surinktų mokesčių dalis gali būti skiriama paskiroms valstijoms.

Prezidento patarėjas saugumo reikalais Henry Kissinger grįžo iš Kinijos, kur jis kalbėjosi ir Vietnamo karo užbaigimo reikalais.

Kalbama, kad ateityje renkant naują popiežių, rimtu kandidatu galys būti ir lietuvis vysk. Marcinkus, girdar brutaliai nenutildytas.

lietus iškelė iš krantų upių vandenį, o šie, sugriovę užtvankas, užliejo žemesnėse vietose miestus ir paskiras gyvenvietes iki 15 ar net ir daugiau pėdų tvanu. Buvo ne tik nuplukdyti namai, bet paskandinti geležinkeliai, platus plentų tinklas, — sugriautas susisiekimas net tarpe svarbiausių šių valstijų centrų. Štai tos baisios Agnes siautėjimo tik keli pavyzdžiai:

New Yorko valstijoje nuo audros ir jos sukeltų potvynių žuvo 21 žmogus ir 50 sužeista, o 26.000 gyventojų liko be pastogės. Tik Elmira miestyje audra sunaikino 6.000 namų, kairurias gyvenvietes paskandindama net 20 pėdų gilumoje.

Pensylvanijoje nuo audros žuvo 47 žmonės, o apie 250.000 turėjo bėgti nuo kylancio vandens, palike savo namus audros malonei Wilkes-Barre, Kingstone, Sunburv ir kituose miesteliuose. Čia buvo padaryta apie \$1 bilijonas medžiaginių nuostolių. Tose vietovėse nukentėjo ir nemaža lietuvių.

Virginijoje žuvo 17 ir medžiaginių nuostolių padaryta apie \$160 milijonų. Čia James upės vanduo perlipo 32 pėdų aukščio užtvanką ir užliejo Richmondo prekybinius kvartalus.

Marylando valstijoje 15 žmonių žuvo ir 2,000 liko be pastogės. Audra padarė apie \$50 milijonų dolerių nuostolių.

Washingtono, D.C., Delaware, Connecticut ir kitose valstijose, likusiose toliau nuo audros centro, padaryta taip pat milijonai dolerių medžiaginių nuostolių, nors ir nėra žuvusių.

Tai tik apytikriai aukų ir nuostolių daviniai, nes dar vyksta valymo darbai ir padarytų nuostolių apskaičiavimai. Dar vis randama ir naujų žuvusių ar sužeistų. Manoma, kad nuostoliu gali būti nuo \$1.6 iki \$2 bilijonų.

Kadangi daug kur žeme susisiekimas nutrūkęs, tai nukentėjusiem teikiama pagalba helikopteriais. Vyriausybė 6 valstijas paskelbė nukentėjusiomis sritimis, ir joms bus teikiama federalinės valdžios pagalba. Bet, žinoma, niekas nuo audros nukentėjusiem žmonėms neapmokės visų turėtų nuostolių, o parama tikrai pagelgins šiek tiek atsigausti.

Didžiųjų jaunimo švenčių išvakarėse

Šiandien jau esame Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongreso ir Lietuvių Tautinių Sočių šventės pačiose išvakarėse, tad būtų tuščias dalykas dar kalbėti apie šių renginių programų koregavimą ar naujus uždavinius. Tie klausimai jau buvo daugelį kartų mūsų spaudoje pagvildinti, o dabar belieka tarti tik paskutinius gero vėjo linkėjimus.

Norėtusi tikėti, kad šie suvažiavimai vis dėlto daugiau ar mažiau teigiamai palenks lietuviybės reikalui mūsų išeivijos jaunimą ir kad tas poveikis sieks toliau, negu Chicago, ir ilgiau, negu kongreso dienos.

Jaunimo kongresas ir Sočių šventė — tai pasaulinė lietuvių jaunimo šeimos visuotinis susirinkimas, sudaręs progą tos šeimos nariams užmegzti dar šiltesnius ir draugiškus ryšius. Tam yra skirtos ir gausios pramogos, stovyklavimas ir meniniai renginiai. Tad būtų gera, kad tie jaunimo bičiuliški ryšiai ir ateityje nenutrūktų ir įsitvirtintų naujų lietuviškų šeimų pagausėjimu.

Norėtume turėti viltį, kad numatytos paskaitos, simpoziumai ir diskusijos lietuviškos kultūros ir politikos klausimais neišdils be pėdsakų kongreso dalyviams iš aušų, kad visa tai prisidės prie lietuviybės išeiviškojo amžiaus pratęsimo, kaip prisidėjo Pirmasis Lietuvių Jaunimo kongresas, gerokai atgaivinęs lietuvių jaunąją kartą Kolumbijoje, Argentinoje, Brazilijoje, Urugvajuje ir kituose kraštuose.

Mes norėtume linkėti, kad šie suvažiavimai išryškintų ir paskirus iškilnesius meno, mokslo ar visuomeninės veiklos talentus, kurie ateityje reprezentuos mūsų jauniosios kartos kūrybą ar vaidins vadovaujamoji vaidmenį politinėje akcijoje.

Aišku, dar būtų linkėtina, kad ypač Jaunimo kongresas pasižymėtų ne tik senų minčių ar veiklos metodų atgromuliuavimu, bet sušvytėtų ir naujomis idėjomis bei jaunatviškais polėkais, sukrečiančiais apsiplūtojusią mūsų išeiviškojo gyvenimo rutiną.

Neabejotina, kad suvažiavimų metu įvairiomis programomis pakartotinai bus minimi Lietuvos ir lietuviybės daiktavardžiai. Šie žodžiai iš tribūnos bus tariami su pagarba ir rūpesčiu. Bet mums būtų dar didesnis džiaugsmas, kad mūsų jaunimas bent Jaunimo kongreso ir Tautinių Sočių šventės dienomis įsipareigotų savo tarpe kalbėti tik lietuviškai... Bet, deja, šis paprasčiausias ir lengviausias įvykdomas mūsų troškimas vargu beįsiskūnys...

Ką kiti rašo?

SILUVOS STEBUKLAS — SENOVĖS PRIETARAS

Katalikų filosofas prof. dr. A. Maceina Aidų žurnalo balandžio numerio išspausdino įdomų straipsnį apie pernai gruodžio 24 d. Vokietijoje mirusių žymųjų istoriką prof. dr. Zenoną Ivinskį.

Dr. Z. Ivinskis buvo giliai tikintis katalikas.

"Ir vis dėlto, — rašo dr. A. Maceina, — šis paprastas, nuoširdus Zenono tikėjimas nebuvo aklas tikėjimas tradicija. Pradėjus mūsų visuomenei domėtis Šiluvos šv. Mergelės apsišėkimu, Ivinskis šio apsišėkimo istoriškumą neigė: "Jis yra paremtas tik 18 a. galo neaiškios kilmės "špargalka", nežinia kieno lenkiškai surašyta reliacijėle, kai jokių kitų žinių per 17 ir 18 a. nėra, nors vyskupai apie Šiluvą nekartą rašė Romon... Aš kun. N. nekartą teigiau, jog mūsų tikėjimas nesulipnėjęs nuo to, jeigu Marija ir nepasirodė anims piemenukams. Kam mulkinti žmones, jeigu nėra jokių įrodymų: kam skelbti urbi et orbi tai, apie ką patys vietos vyskupai, smulkiai aprašydami patį bažnyčios (Šiluvoje) atgavimą, tyli."

Dr. A. Maceina rašo būvęs liudininkas aštraus ginčo tarp dr. Z. Ivinskio ir vietos kunigo. Kunigas tvirtinęs, kad tikėjimui visiškai nesvarbu Šiluvos apsišėkimo istoriškumas; svarbu tik, kad jis kelią žmonėse mal-

dingumo šv. Mergelėi.

"Taciau Ivinskis piestu stoji prieš tokį aiškinimą, nes maldingumas, atremtas į netikrą dalyką, virstas apgaulingu. Skelbimas nebuvo šių dalykų esąs žmonių mulkinimas, nes žmonėse maldingumas kyla kaip tik todėl, kad jie tiki į šio skelbimo tikrovę. O jei tokios tikrovės nėra, tai tada ir pats skelbimas virsta melu... Šiluvos apsišėkimą Ivinskis laikė legenda ir todėl reikalavo, kad kunigai jo neskelbtų."

Deja, kunigai to giliai tikinčio kataliko ir žymaus istoriko neklausė.

LIETUVA IR VATIKANAS

Dr. A. Maceina jau minėtame straipsnyje rašo ir apie tai, kaip dr. Z. Ivinskis vertino Vatikano politiką.

"Stebėdamas Vatikano politiką mūsų tautos bei valstybės atžvilgiu, Ivinskis susimąstydavo: "Kai žmogus pergalvoji, gaunasi įdomus skerspūvis per istoriją. 200 metų lietuviams buvo skelbiami kryžiaus karai, ir iš Romos, Avignonio ir vėl iš Romos išėjo dešimtys bulių, gana charakteringų. Vytauti, lenkų paprašytas, Martynas V draudė vainikuotis. 1919 m. Zecchini mus visai ignoravo ir t.t. ir t.t. I šių pavyzdžių eilę savaimė įsiriškavo ir pop. Jono XXIII noras uždaryti ar bent susiaurinti mūsų atstovybę prie Vatikano, Ivinskis tuoj pat šoko veikti, kad tai neįvyktų."

KATALIKŲ SKUNDAS IR J. PALECKIS

Paskutinieji įvykiai Lietuvoje — katalikų skundas net Jungtinių Tautų generoliniam sekretoriui, dviejų jaunuolių susideginimas ir dėl to kilusi didžiulė demonstracija. Kaune šūkiu "Laisvės Lietuvai!" — yra skaudus dyglys komunistams. Tų įvykių nuslėpti jie niekaip negalėjo, todėl visiškai stengiasi juos suniekinoti. Esą, susideginęs jaunuolis buvęs psichinis ligonis, riaušės sukėlė chuliganai, o ir jos buvusios menkos, nes, anot kažkokių "išminčių" J. Zaliūko pranešimo "Vilnyje", — "jeigu būtų buvę rimtos riaušės, — radijas ir vietos spauda apie tai nebūtų komentavusi" (Atseit, jų spauda apie didelius dalykus nerašo, juos nutyli...).

Gal kas manytų, kad rimtesnis vyras turėtų būti buvęs Lietuvos "prezidentas" — net Sovietų Sąjungos "prezidento" vienas pavaduotojų, dabar jau pensininkas Justas Paleckis. Regis jisai rimčiau už tą Zaliūką turėtų ir Lietuvos įvykius aiškinti. Deja, to nematyti.

Štai, kas jo rašoma iš Italijos "Laisvė" atsiųstame ir birželio 16 d. išspausdintame laiške:

"Milane įvyko plati spaudos konferencija Tarptautinės politikos institute. Čia klausimuose buvo paliesti ir Lietuvos reikalai. Jų tarpe ir apie propagandinį triukšmą sukėlusią "peticiją" dėl religinės padėties. Tai davė progos atskleisti tos "peticijos" falsifikaciją, nes parašai buvo renkami melangingu būdu, įtikinėjant, jog reikia rašyti, nes būsimi uždaryta bažnyčia ar iškeliamas kunigas. Tokiu apgaulės būdu buvo renkami parašai į sasiuvinius ar tuščius lapus, o paskui pridėti prie vadinamos "peticijos".

Nejaugi Paleckis mano, kad tokie vaikiški sugalvoti atsakymai patenkino jį klausiusius ir kitus atsakymą girdėjusius?

Vakarų, ypač Italijos, spauda yra per daug gerai informuota apie tikrąją padėtį Lietuvoje, kad patikėtų J. Paleckio pasakėlei.

Jo vyriausioje rinkimų būstinėje dirba 228 apmokami žmonės. Gegužės mėnesį jiems algų išmokėta \$345.459. Viskam vadovaujama buvęs teisingumo ministras Mitchell, kuris gauna tokią pat algą, kaip ir Nixono kabineto nariai — \$60,000, atskaičius mokesčius.

10 tarnautojų gauna per mėnesį po \$2,000. 57 — po \$1,000 ir t.t.

Mitchell vien iš smulkių rėmėjų jau surinko \$10 mil., todėl yra iš ko ir algas mokėti.

Kad vaikai pabaigė mokslius, Marija Šveikauskienė pasiryžo baigti Lietuvos pradedus teisės mokslus. Pasiryžo ir savo tikslą pasiekė: gavo teisų daktaro laipsnį.

NIXONO RINKIMU IŠLAIDOS

Prez. Nixonas dar nepradėjo rinkiminio vėjau. Jis tepradės važinėti ir kalbas sakyti tik po respublikonų konvencijos rugpjūčio mėnesį, bet rinkimų aparatas sudarytas.

Belgijos sostinėje 5 dienas posėdžiavo Tarptautinis laikraščių leidėjų kongresas, kuriame dalyvavo apie 200 laikraščių leidėjų iš viso pasaulio. Visų nusiskusta, kad laikraščių leidimo išlaidos didėja, o pajamos, ypač iš skelbimų, kurie sudaro patį svarbiausią šaltinį, — mažėja.

Pastaruoju metu laikraščius labai konkuruoja radijas ir televizija, kurie žinias pateikia daug greičiau ir jas atneša tiesiai į namus ir ne mokamai.

Tokių nedaug ir žemaičių tarpe

Dr. Pranas A. Šveikauskas

Kadaise vienas žymiųjų žemaičių poetų Butkų Juzė rašė, kad žemaitis, jeigu būtų reikalo, galėtų ir be galvos dar pusę mylios nubėgti. Gal jis ir perdėjo, bet kad žemaičiui netrūkstą užsispyrimo numatyto tikslo siekti, tai teisybė. Jų tarpe tikrai yra tokių, kurie įveikia ir tokias kliūtis, kurių kiti nepajęgtų nugalėti.

Apie vieną tokį pavyzdį žemaitį čia ir noriu trumpai pakalbėti. Tai nemakščiškis Pranas A. Šveikauskas, kuris šiomis dienomis Brown universitete (Providence, R.I.) gavo literatūros (oficialiai filosofinės politikos institute. Čia klausimuose buvo paliesti ir Lietuvos reikalai. Jų tarpe ir apie propagandinį triukšmą sukėlusią "peticiją" dėl religinės padėties. Tai davė progos atskleisti tos "peticijos" falsifikaciją, nes parašai buvo renkami melangingu būdu, įtikinėjant, jog reikia rašyti, nes būsimi uždaryta bažnyčia ar iškeliamas kunigas. Tokiu apgaulės būdu buvo renkami parašai į sasiuvinius ar tuščius lapus, o paskui pridėti prie vadinamos "peticijos".

Pasakykite, kas čia tokio! Juk daug kas gauna daktaro laipsnį. Bet turėkite žemaitiškos kantrybės, tuoj sužinosite, kodėl apie tai rašau.

Dr. P. Šveikauskas yra gimęs 1904 m. sausio 11 d. Taigi jis jau eina 69-sius metus. Jis šeimos žmogus. Ameriką atvyko 1946 m. su žmona ir dviem 7 metų sūnumis. Čia, kaip ir kitiems, reikėjo pradėti naują gyvenimą.

Padirbęs kurį laiką Keleivį, P. Šveikauskas gavo stambios firmos atstovybę pardavinėti tada dar didelę naujieną — nerūdijančio plieno indus.

P. Šveikauskui prekyba nebuvo naujas dalykas. Jis nuo 1932 iki 1936 m. dirbo Pienocentro eksperto skyriuje. 1936 m. Pienocentras pasiuntė jį į Angliją savo atstovu. Tas pareigas jis ten sėkmingai ėjo, iki prasidėjo karas. Nebegalėdamas grįžti į Lietuvą, jis pasiliko Anglijoje ir dirbo Anglijos kooperatyvų centre Manchester. Tokią patirtį turėdamas, P. Šveikauskas sugebėjo ir naują biznį taip išplėsti, kad galėjo ne tik savo šeimai išmaitinti, bet ir abu sūnus išmoksinti. Jie abu pabaigė garsųjį Harvardo universitetą bakalauro laipsniais, o vėliau vienas Yale universitete gavo ekonomijos, o antras Columbia universitete politikos mokslų daktaratus.

J. Vanagas LAIKRAŠČIŲ PADĖTIS VISUR SUNKĖJA

Belgijos sostinėje 5 dienas posėdžiavo Tarptautinis laikraščių leidėjų kongresas, kuriame dalyvavo apie 200 laikraščių leidėjų iš viso pasaulio. Visų nusiskusta, kad laikraščių leidimo išlaidos didėja, o pajamos, ypač iš skelbimų, kurie sudaro patį svarbiausią šaltinį, — mažėja.

Pastaruoju metu laikraščius labai konkuruoja radijas ir televizija, kurie žinias pateikia daug greičiau ir jas atneša tiesiai į namus ir ne mokamai.

ir teisę verstis advokato praktika. Šiandien ji yra jau plačiai ne tik lietuvių tarpe žinoma advokatė. Malonu priminti, kad ji yra ir Keleivio teisų skyriaus vedėja.

Pranas taip pat smalsus mokslui. Lietuvoje jis baigė Kauno universiteto ekonomijos mokslus. Nors ir stiprus jis toje praktiškoje srity, bet iš motinos dar buvo paveldėjęs meilę ir gabumą literatūrai. Dailiąja literatūra jis visą laiką domėjosi ir pats mėgino rašyti vaizdelių, novelių. Jų buvo spausdinta ir Keleivyje. Todėl supranta, kad jis, ekonomiškai apsirūpinęs ir, kaip sakoma, pastatęs ir šeimą ant kojų, pasiryžo pats vėl atsikvėsti į mokyklos suolą ir paskeisti literatūros studijose, pasirinkęs rusų literatūrą.

Vos tik baigęs Emmanuel kolegiją Bostone, P. Šveikauskas pakvičiamas ten pat mokytojauti.

P. Šveikauskui negana buvo magistro laipsnio. Jis pasiryžo viename iš geriausių JAV universitetų — Brown (Providence, R.I.) — gauti daktaro laipsnį. Ten pradėjęs studijuoti, jis pakvičiamas ir dėstyti. Taigi, jau į septintąjį dešimtį įžengęs vyras dėsto dviejose mokyklose (Bostone ir Providence) ir pats moko.

Tam reikėjo ir ištvermės, ir gabumo. P. Šveikauskui jų netrūko, ir štai, kaip minėta, jis Brown universiteto filosofijos daktaras, parašęs ir apgynęs disertaciją apie rusų rašytojo Andriejaus

Platonovo tematiką ir formą, priimtas ir garbingiausią akademikų Phi Beta Kappa organizaciją, Emmanuel kolegijos slavų skyriaus vedėjas ir Brown universiteto dėstytojas.

Manau, kad tokių kaip P. Šveikauskas nedaug tėra ir žemaičių tarpe, todėl ir laikau reikalinga apie jį tuos kelis žodžius parašyti. Tebūnie jis geras pavyzdys ir kitiems.

Sveikinu dr. Praną Šveikauską ir linkiu jam įgytas mokslo žinias sėkmingai skleisti kitiems. Tikiu, kad dabar, daugiau laisvo laiko turėdamas, atsimins ir Keleivio skaitytojus, kaip tai daro dr. Marija Šveikauskienė.

MIRĖ H. JOHNSONO RESTORANŲ STEIGĖJAS

Birželio 20 d. New Yorke mirė Howard Johnson. 75 m., plačiai siame krašte žinomu jo vardo restoranų ir motelių steigėjas.

Johnson gimė Quincy, Mass. čia jis 1929 m. atidarė ir savo pirmąjį restoraną. Pagarsėjo savo grietiniais ledais, pradėjęs viena šokoladinę rūšimi, o dabar jau parduoda 28 rūšių.

Ko vertas žmogus komunizmui?

Įdomų straipsnį tuo reikalu parašė New York Times dienraščiui anglas Robert Thompson, partizaninių karų žinovas, nekartą slapta lankęsis Vietname ir informavęs prez. Nixoną apie tenykščią padėtį.

Jis rašo, kad paskutiniu metu prasidėjęs šiauriečių puolimai, atkreiptas dėmesys į didelius žmonių nuostolius. Autorius nekalbėsi apie karių nuostolius, kurių gali būti abiejose šalyse po 500,000. Kare tai laikoma "teisėtu" dalyku. Nekalbėsiąs ir apie tragišką pabėgėlių padėtį. Jam rūpi tie civiliniai žmonės, kurie žudomi abiejose pusėse ir dar bus žudomi.

Vakaruose žmonių sąžinė badoma tokiomis amerikiečių žiaurībėmis, kaip My Lai ar bombardavimais, kuriuose žūva ir civilinių žmonių, nors paskutiniu metu, išradus bombas, kurios automatiškai suranda taikinį, jų aukų yra mažiau, negu 1965-68 metais.

Bet daug mažiau kalbama arba visiškai nepranešama apie šiaurės Vietnamo komunistų žiaurumus, kurie toli pralenkia My Lai. Ir jie yra ne atsitiktiniai, bet gerai apgalvotos politikos veiksmas.

Hanojus skundžiasi dėl 6 civilinių žmonių, žuvusių nuo bombų, pirmą kartą, šiauriečių puolimai prasidėjus, bombarduojant šiaurės Vietnamą. O patys šiauriečiai mėtė raketas į Saigoną ir Pnompenhą, nužudydami desimteriopai daugiau civilinių.

Jie 130 mm rusiškais patrankomis An Loc ir Quang Tri miestus sulygino su žeme, visai nesisielodami dėl civilinių žmonių. Tą patį jie nori padaryti ir Kotum bei Hue miestams.

Kiekvienas yra girdėjęs apie My Lai, bet kas girdėjo apie Čaibę, kur komunistai išžudė visas milicininkų žmonas ir vaikus. Arba Daksono sodžių, kur komunistai, eidami iš namo į namą, liepsnosvaidžiais sudegino daugiau nei 250 žmonių, kurių du trečdaliai buvo moterys ir vaikai.

Daugelis žino apie žudynes Hue 1968 m., kai tą miestą buvo užėmę komunistai. Ten jie išžudė 5,700 civilinių žmonių, bet kas šiandien kalba apie rastus komunistų dokumentus, kuriuose jie gerėjosi nužudytųjų skaičiais ir apgailėstavo, kad nespėjo dar daugiau išžudyti. Tos žudynės nebuvo atsitiktinis nedrausmingų karių veiksmas. Tai buvo gerai apgalvotos politikos kruvinas planas.

Straipsnio autorius sako, jog visa tai verčia susimąstyti dėl ateities. Kas atsitiks, jeigu komunistams pavyks užimti Pietų Vietnamą? Koks kraujo praliejimas bus tada?

Prieš 4 metus Thompson spėjė, kad aukų bus keli šimtai tūkstančių. Dabar jis manas, kad tas skaičius prašoks milijoną.

"Taikos balandžiai" gali sakyti, kad visa tai yra perdėta. Bet perbėgęs iš komunistų pusės pulk. Tran Van Dac, kuris partijoje išbuvo 24 metus, pareiškė, kad komunistai, užėmę Pietų Vietnamą, išžudysią iki 3 milijonų žmonių. O kitas pulkininkas Le Xuan Chuyen, komunistų tarnyboje išbuvęs 21 metus, sako, kad į pietiečių "kraujo skolas" sąrašą esą įtraukta 5 milijonai žmonių, iš kurių 10-15% sumokės savo gyvybę.

Taigi Thompson pažiūrėjo ir į antrąją medalio pusę, apie kurią visokio plauko liberalais, taikos šalininkais ir kitais gražiais vardais pasivadinę spaudos, radijo, televizijos ir kitokie aukašauriniai nė iš tolo, nė puse lūpų neuzsimena. Jiems tik amerikiečiai esą barbarai, o komunistai švelniausi sutvėrimai, nekaltiausi balti avinėliai, kad nors prie žaizdos juos glausk. Gyvenimo tikrovė, kaip matome, yra visai kitokia.

MIRĖ H. JOHNSONO RESTORANŲ STEIGĖJAS

Birželio 20 d. New Yorke mirė Howard Johnson. 75 m., plačiai siame krašte žinomu jo vardo restoranų ir motelių steigėjas.

Johnson gimė Quincy, Mass. čia jis 1929 m. atidarė ir savo pirmąjį restoraną. Pagarsėjo savo grietiniais ledais, pradėjęs viena šokoladinę rūšimi, o dabar jau parduoda 28 rūšių.

1964 m. Howard Johnson

KAS SKAITO BARR,
TAS DUONGS NEPRASO.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS NIEKO NEVEIKIA,
TO NIEKAS NEPEIKIA.

Jaunimo kongresui jau pasiruošta

Birželio 10 d. Chicagoje posėdžiavo Jaunimo kongreso komitetas su komisijų pirmininkais. Jame paaiškėjo, kad visi svarbieji pasiruošimo darbai atlikti, belieka tik šis tas pataisyti, nu-dailinti taip, kad kongreso eiga būtų kuo sklandžiausia.

Kai mūsų laikraštis išeis, birželio 24 d. jau bus atidarytos kelios parodos Jaunimo Centre (5620 So. Claremont Ave.).

Kongreso oficialus atidarymas bus penktadienį, birželio 30 d. 7 val. vak. Conrad Hilton (720 So. Michigan Ave.).

8 val. vak. ten pat A. Saulaičio paskaita "Lietuvių jaunimo išsivijimo — prasmės beiškant".

10 val. ten pat susipažinimo vakaras. Įėjimas \$3.

Šeštadienį, liepos 1 d. nuo 10 val. ryto ten pat pokalbiai:

10 val.: Jaunimo vaidmuo Lietuvos laisvės siekime, vadovauja Alg. Gečys.

11:30 val. Jaunimo organizacijos, vad. Juozas Gaila; Lietuvių kalbos mokymas šeimoje, vad. Gintarė Ivaškienė.

2 val.: Lituanistikos mokslų galimybės, vad. Leonardas Dambriūnas.

3:30 valandą: Pabaltiečių jaunimo bendradarbiavimas (anglų kalba), vad. Ilze Kalnīns ir Nastutė Umbrazaitė; Stovyklos — labiau panaudotina lietuvių išlaikymo priemonė, vad. Ignė Marijošaitė.

7:30 val.: "Kongreso vakaras" — rinkinių lietuvių jaunimo talentų pasirodymas. Įėjimas \$5.

Liepos 2 d., sekmadienį, 11 val., prie Field Museum numatyta Maldos demonstracija, bet tai dar gali būti pakeista.

Po pietų kongreso posėdžių nebus, kad visi galėtų dalyvauti šokių šventėje, kuri prasidės 3 val. po pietų.

8 val. vak. — jaunųjų teatralų vaidinimai Jaunimo Centre. Chicago jaunųjų sambūris vaidins ištrauką iš Vinco Krėvės "Skirgailos", rež. Marija Smilgaitė.

ir Bostono "Žvaigždikis" — ištrauką iš J. Grušo "Barboros Radvilaitės", rež. Algirdas Antanavičius, Bilietų kainos nuo \$2 iki \$6.

Liepos 3 d. 11:30 val. pokalbiai temomis "Lietuviai ir kylanti tautinė sąmonė" (anglų kalba), vad. kun. K. Pugetvičius, ir "Ar įmanoma jaunimo lietuviška kūryba išsivijimoje", vad. Marija Saulaitytė.

2 val. popiet — pokalbiai temomis "Jaunimo vieta lietuvių bendruomenėje", vad. Arvydas Barzdukas, ir "Jaunimas ir spauda", vad. Jūratė Reizgytė.

3:30 val. — paskaita: "Išsivijimo jaunimas ir pavergti Lietuva", skaito Vincas Bar-tusevičius.

8 val. Jaunimo Centre vaidinimai: K. Ostrausko drama "Kvartetas", rež. Dalia Juknevičiūtė, ir K. Salos "Mamutų medžioklė", rež. M. Smilgaitė.

Liepos 4 d. sporto diena: Marquette Parke nuo 11 val. lauko bėgimas ir futbolo rungtynės, o nuo 2:30 val. Bogen mokykloje (79-tos ir Pulaski gt. kampas) tinklinio, lauko teniso ir (4 val.) Australijos — Chicago krepšinio rinkinių rungtynės.

7:30 val. su Australijos sportininkais susipažinimo vakaras Inn motely (5820 So. Kedzie Ave.). Bilietas — \$2.50.

Tuo baigsis kongreso darbai Chicagoje, ir jo atstovai išvyks į Kent universitetą studijų dienai, o nuo liepos 9 iki 14 d. stovykla "Romuvos" stovykloje, apie 150 mylių į šiaurę nuo Toronto.

Liepos 15 d. vakare jau Toronte bus koncertas ir šokių vakaras, o liepos 16 d. iš ryto pamaldos, o po pietų kongreso uždarymas: nutarimų paskelbimas ir Henriko Antanaičio paskaita: "Kokie mes būsim 2000 metais?"

Studijų dienų Kento universitete programa turi tris pagrindinius tikslus: išskirti ir išdiskutuoti aktualius tautinės gyvybės reikalus, ieškoti konkrečių būdų jaunimo veiklai pagyvinti, siekti jaunimo susiorganizavimo, kad būtų galima derinti lietuvių jaunimo veikla, iškilus bendros akcijos reikalui.

Stovykloje taip pat bus ne tik poilsaujama, bet ir dirbama. Ten skaitys paskaitas dr. A. Salys "Lietuvių kalbos vertybė ir parei-ga" ir dr. W. Schmalstieg "Lietuvių kalba"; dail. A. Tamošaitis "Lietuvių tautodailė"; poetas Henrikas Nagys "Zvilgesnis į lietuvių poezijos raidą"; rašytojas A. Vaičiulaitis "Lietuvių literatūra", dr. J. Puzinas "Lietuvių tautos kilmė"; L. Sagys "Lietuvių choreografija: šokiai, rateliai ir žaidimai"; muzikas F. Strolia "Lietuvių dainos".

Be to, čia veiks pratybų rateliai: dramos, tautodailės, rankdarbių, veiklos metodų, lietuviško auklėjimo, žurnalistikos, literatūros.

Vakarais — 3 vaidinimai, literatūros vakaras, į kurį kviečiami svečiai rašytojai, šokiai, žaidimai ir paskutinį

PIENOCENTRO BENDRADARBIAMS

Mieli buvę bendradarbiai,

Ilgokai lauktas lėtinys "Zemės ūkio gamybinė kooperacija Nepriklausomoje Lietuvoje 1920-1940" jau turėjo Tamstas pasiekti. Kadangi šiam leidiniui išspausdinti pinigų pagrinda sudarė buv. Pienocentro bendradarbiai, tai aš jiems pateikiu pajamų ir išlaidų apyskaitą iki 1972.V.31 d.

Pajamos: bendradarbių aukos ir prenumerata — DM6,538.86.

Išlaidos: 1) Leidiniui medžiagos paruošimas — fotokopijų atspausdinimas (netoli 1500 psl.), kelionės į bibliotekas knygai medžiagos atrinkti (į Vokietijos ir Šveicarijos mokslo institucijas), pasto išlaidos, š viso — DM1,469.00. 2) Spaustuvei ir redakcijai sumokėta — DM5,561.75. Iš viso išleista DM7,030.75.

Dar negauti iš Chicago raštu pažadėti \$300.

Jau beveik susitarta paroduoti 100-120 egz. knygos (urmo kaina).

Išlaidų gali dar susidaryti virš \$1,500 (knygų įrišimas neapmokėtas, konspektų anglų ir vokiečių kalbom paruošimas ir atspausdinimas, ekspedicijos išlaidos ir pan.).

Nuoširdžiai dėkoju buv. bendradarbiams už suteiktas knygas išleisti galimybės. Spaudoje jau yra pasisakyta, kad išsivijimoje tai bus tik antroji knyga apie Nepriklausomos Lietuvos žemės ūkį, o apie žemės ūkio kooperaciją — pirmoji. (1948 m. Vokietijoje buvo išleista "Lietuvos žemės ūkis ir statistika").

Kartu nuoširdžiai kviečiu padėti knygą išplatinti.

Labai džiaugiuos, kad buvę Pienocentro bendradarbiai jautriai atsiliepi ir mano kvietimą organizuoti knygos išleidimą ir nepagalėjo sun-

vakarą — stovyklos užbaigimas su lietuvių liaudies lauzū.

Stovyklai vadovauja patyręs skautų veikėjas Antanas Saulaitis, S.J.

Atrodo, kad rengėju prigalvota ir užplanuota padaryti daug, kad kongreso dalyviai galėtų įgyti kuo daugiau įspūdžių ir žinių, kad kongresui skirtos lėšos nebūtų be naudos išleistos.

Belieka klausimas, ar tų visų renginių kokybė bus proporcinga jų kiekiui, o taip pat — ar kongreso dalyviai parodys atitinkamo dėmesio numatytiems programoms numerams ir kelioms problemoms, ar tas iškilusis jaunimas nenušoks ir nenuoliuos nuo kongreso pagrindinių uždavinių "į ša-lį", kaip dažnai pasitaiko kitais atvejais. Bet tai sužinosime jau po kongreso.

kiai uždirbto skatiko. Kny-ga su konspektais gaus mokslinių institucijų bibliotekos, ir visiems laikams liks dokumentacija apie Lietuvos ūkininko sėkmingas pastangas per kooperaciją siekti sviesesnio rytojaus.

Apie leidinį jau yra atsiliepimų spaudoje. Daroma pastaba, Pvz., dėl ko apeita kooperatinė sąjunga "Lietūkis"? Si didelė ir reikšminga sąjunga buvo prekybinė, o ne gamybinė. Kalbant apie "Lietūki", reikėtų kalbėti apie visą prekybinę kooperaciją. Tai jau būtų atskira tema.

Nuoširdžiai sveikinu Jūsų J. Glemža ANGLIJA

Tautos Fondo atstovybė

Tautos Fondo, kuris telkia lėšas Vlikui, atstovybė D. Britanijoje pasiskirstė pareigomis šitaip: pirmininkas — P. Mašalaitis, išdėninkas — J. Vilčinskas, sekretorius — J. Lūza, nariai — Z. Jūras ir A. Jovaras. Atstovybės adresas: — 2 Ladbroke Gardens, London, W 11 2 PU, England. (E)

GARDNER, MASS.

Aukštikalnių auksinė sukaktis

Gegužės 27 d. Margareta ir Petras Aukštikalniai minėjo savo vedybų 50 metų sukaktį. Ta proga Lietuvių bendrovės salėje surengtoje puotoje dalyvavo apie 100 asmenų. Puotą suruošė sukaktuvinių giminės.

Aukštikalniai yra susituokę Gardnerį ir čia visą laiką gyvena. Petras daug dirbo Šv. Petro ir Povilo draugijoje, dabar yra Lietuvių bendrovės pirmininkas. Lygiai veikli buvo ir Margareta.

Apie Aukštikalnių sukaktį rašė ir vietos spauda. Linkiu sukaktuviniams dar daug gražių sukakčių.

Netekome kelių tautiečių

Mirė 84 m. amžiaus Elzbieta Grižaliūnaitė - Grunskienė, gimusi Vabalninko valsčiuje, palikusi 3 vaikus, palaidota miesto kapinėse; 78 m. amžiaus Klemensas Zabiela, palikęs seserį Davionienę, kuri savo brolių gražiai palaidojo Šv. Jono kapinėse; 87 m. Boleslovas Ciakauskas, gimęs Raguvos valsčiuje, vienas iš 7 čia gyvenančių brolių, o dar vienas brolis Stasys gyvena Vilniuje ir sesuo Anelė Lenkijoje, palaidotas Šv. Jono kapinėse; 81 m. amžiaus Marė Tamulienė-Tunkūnaitė, kilusi iš Biržų, veikus įvairiose draugijose, dažnai jų vadovybėje, palikusi čia sūnų ir dukterį, o Lietuvoje brolių seserį, palaidota protestantų apeigomis miesto kapinėse, ir 58 m. amžiaus Aleksandras Kopickas.

Garniškis

ORKVILLE, CAL.

Mirė dr. J. Rudis-Rauktis

Birželio 15 d. mirė dr. Jokūbas A. Rudis (Rauktis), Lietuvos generalinės konsulės Juzės Daužvardienės brolis.

ATSIUNTĖ PAMINĖTI

Simas Kudirka Nobelio taikos premijai, — Algirdas Gustaitis, 14 psl., kaina 50 centų.

Jei tu paliesi mane. Tai mūsų jaunojo atžalyno atstovė Eglė Juodvalkytė elilėraščių rinkinys, 44 psl., redagavo A. Dundulis, mecenatas — Chicago Aukšt. Lituanistinės mokyklos 1971-72 mokslo metų abiturientai, išleido Pedagoginis lituanistikos institutas.

DOVANA JAUNIMO KONGRESO ATSTOVAM

Ateitinių Federacijos vadovybė nutarė kiekvienam II-jo jaunimo kongreso nariui, atvykusiam ne iš JAV ir Kanados, dovanoti knygą "Lietuvių poezija išsivijimoje 1947-1971".

VLADO POŽELIOS ATSIMINIMAI

Neseniai iš spaudos išėjo Vlado Poželos atsiminimai, pavadinti "Jaunystės atsiminimai". Apie juos Naujienose adv. Jonas Našliūnas šitaip rašo:

"Vl. Požela turėjo didelius rašytojo gabumus, jo atsiminimai — vieni iš geriausių parašytų atsiminimų, todėl kiekvienam lietuviui rekomenduotina šią knygą perskaityti".

Dirvoj rašytojas Jurgis Gliūda "Jaunystės atsiminimus" taip vertina:

"Vlado Poželos Jaunystės atsiminimai yra stambus įnašas į lietuvių memuarinę literatūrą".

Minties žurnale K. Abr. rašo:

"V. Požela rašo ypatingu būdu. Vietomis jis kaip beletristas plačiai naudoja dialogą, ir tokie atsiminimų knygos puslapiai iš tikro virsta lyg į apysaką, kurioje pasakojami tikri įvykiai. Kitais atvejais sau žinomus dalykus jis pasakoja kitų žmonių lūpomis. Kaikur savo pasakojimą paremia dokumentine medžiaga. Bet, kaip jis prie pasakojamo dalyko bepriūt ir kaip beperduotų, reikia pasakyti, kad su mažomis išimtimis jis pasakoja vis reikšmingus ir įsidėmėtinus dalykus".

Tą knygą už \$4 galite gauti ir Keleivio administracijoje.

"Europos Lietuvis" rašo: "Gražūs atsiminimai. Ir parašyti jie ypač lengvai, tarpais atrodo, lyg būtų išėję iš po beletristo plunksnos".

TESTAMENTAI

Išigykite teisininko P. Šulo parengtą leidinį "Kaip sudaromi testamentai". Tai labai naudinga informacijų knygelė norintiems sudaryti testamentą. Ten yra ir testamentų pavyzdžių. Jos kaina — \$3.00.

Garniškis

Jaunimo carbas ir širdis — lietuvių tautos ateitis!

II Pasaulio

Lietuvių Jaunimo Kongreso

PROGRAMA

— PARODOS — birželio 21 - liepos 4 d. d. Jaunimo centre, Chicagoje

— ATIDARYMAS — birželio 30 d. d. liepos 4 d. d. Conrad Hilton viešbuty ir Jaunimo centre, Chicagoje

— STUDIŲ DIENOS — liepos 4 - 9 d. d. Kent Valst. lininiame Universitete, Ohio

— STOVYKLA — liepos 9 - 15 d. d. Romuvoje, Kanadoje

— UZDARYMAS — liepos 15 - 16 d. d. Toronte, Kanadoje.

Smulkesnę programą prašome sekti spaudoje.

II PLJK Komitetas

Aukoti dar nėra vėlu

Antrasis Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas jau čia pat. Jo užsibrėžtiems tikslams pasiekti dar stinga pinigų. Žemiau yra surašyta atkarpa, kad tie tautiečiai ir organizuoti telkiniai, kurie iki šiol neturėjo progos prisidėti auka, bet yra jautrūs jaunimui, galėtų ją užpildyti. Kiekvienas doleris yra prasmingas kongreso sėkmei, dėl to kviečiame paskutiniųjų dienų talkon. Jei ir po kongreso ateis Jūsų čekis, jis bus reikalingas dar esančioms skoloms sumokėti.

Vardas ir pavardė ..... Auka.....

Adresas .....

Čekius rašyti: Lithuanian World Youth Congress.

Šią atkarpą drauge su savo auka malonėkite pasiųsti adresu: Dr. J. Kazickas, 530 Fifth Avenue, New York, N. Y. 10036

BOKIME VISUOMET JAUNI RYZTINGI IR KIE-TAI TIKI, KAD MŪSŲ KOVA BUS LAIMETA. STEFONAS KAIRYS

MINTIS

POLITIKOS IR KULTūros ŽURNALAS

IŠEJO LABAI ĮVAIRUS IR ĮDOMUS NR. 2

Štai jo kaikurių straipsnių antraštės:

Lietuva pasaulinės politikos pinklėse (J. Valaitis), Ar išsilaikys Sovietų Sąjunga ligi 1984 metų? (A. Amalrik), Socialistų Internacionalas ir Rytų Europa (J. Vilčinskas), Demokratinio socializmo tikslai. Santykiai su lenkais (J. V.), Siekiant pagalbos Vakaruose (C. Liutikas), Amerikos Lietuvių Bendruomenė (J. Valaitis), Raketų amžiaus menas (A. Vilčinskas), Dail. Adomą Galdiką prisiminus (Dail. B. Gedvilienė), Lietuva, Latvija ir Estija D. Britanijos užsienio reikalų ministerijos dokumentuose (D. Bčius), Juozo Gutausko netekus (J. Vilčinskas), Mažieji žmonės (Ed. Cinzo novelė) ir kt.

Liudas Dovydenas recenzuoja Dvidešimt vieną Veroniką, K. Abr. Atsitiktinio kareivio užrašus ir V. Poželos atsiminimus, paminėtos S. Michelsono, J. Glemžos sukaktys ir kt.

Jau vien antraštės rodo, kiek įvairiausių ir kiekvienam įdomių klausimų paliečiama šiame numery.

To numerio kaina \$2.00. Jį galite gauti Keleivio administracijoje.

MINTIES redakcijos adresas: I Ladbroke Gardens, London W II 2PU, England.

Administracijos adresas: Mr. Mykolas Pranevičius, 3719 W. 68th Place, Chicago, Ill. 60629.

Iš pavergtos Lietuvos

Rusai okupantai, šalin iš Lietuvos!

Pionierių organizacija gavo garbės raštą

"Už didelį darbą, komunistiškai auklėjant jaunąją kartą ir ryšium su visąsąjunginės Vladimiro Lenino pionierių organizacijos penkiasdešimtosiomis metinėmis", Lietuvos pionierių sąjunga apdovanota garbės raštu. Garbės raštais taip pat apdovanoti vieno kolchozo pirmininkas Ivanas Solomykinas ir maisto pramonės ministerijos kapitalinės statybos skyriaus viršininkas Gešelis Moskovičius.

Moteryų suvažiavimas

Birželio 16-17 dienomis Vilniuje buvo moterų suvažiavimas, kuriame dalyvavo apie 800 atstovių. Jį atidarė tariamoji užsienio reikalų ministrė Leokadija Diržinskaitė. Paskaitas skaitė Moterų tarybos pirmininkė, "Tarybinės Moters" žurnalo redaktorė Birutė Boreišienė ir Žemės ūkio akademijos profesorė Aleksandra Gulbinskienė.

Suvažiavime aptarti moterų darbo, kvalifikacijų kėlimo, vaikų auklėjimo ir mokyklos, motinos ir vaikų apsaugos, santuokos ir šeimos klausimai.

Kėdainiams 600 metų

Siam Lietuvos vidurio miestu šiemet sukanka 600 metų. Jis pirmą kartą kronikose paminėtas 1372 m. Tą sukaktį rengiamasi iškilmingai paminėti.

Dabar Kėdainiai turi per 20,000 gyventojų. Čia, be kitų įmonių, yra didelis chemijos fabrikas.

Paminklas L. Jonikui

Birželio 10 d. Šilalės rajone Apvaršuvos kaime, toje vietoje, kur stovėjo 1968 m. mirusio "Vilnius" redaktoriaus Leono Joniko sodyba, iškilmingai atidengtas paminklinis akmuo.

I atidengimo iškilmes buvo atvykęs net pats Lietuvos komunistų bosas Antanas Sniečkus. Jis savo kalboje L. Joniką kėlė į komunistinio dangaus aukštybes. Ten pat dalyvavo ir tariamosios užsienio reikalų ministerijos viceministras Vytautas Zenkevičius ir nemaža kitų aukštųjų pareigūnų. Buvo ir iš JAV atvykusi Elena Jeskevičiūtė - Esker. Lietuvių darbininkų susivienijimo viceprezidentė.

Diplominiai darbai apie JAV lietuvių spaudą

Jau keli baigiantieji Vilniaus universitetą savo diplominiams darbams pasirinko temas iš JAV lietuvių spaudos istorijos.

R. Statulevičiūtė parašė darbą apie dr. Jono Šliūpą "Apšvietą (1892-1893)", o A. Kilienė apie to paties dr. J. Šliūpą redaguotą "Laisvąją mintį" (1910-1915).

A. Ručinskienės diplominis darbas pavadintas "K. Vidiko-Tauro gyvenimo ir veiklos bruožai (iki 1920 m.)".

Nusipelnęs žurnalistas

Nusipelnusio žurnalisto garbės vardas suteiktas "Sovetskaja Litva" redakcijos "atsakingajam sekretoriui" Menachui Chienui.

Vadinasi, išgarsėjusių "lietuvių" skaičius vis didėja...

kistų, komjaunuolių ir raudonarmiečių prievartos darbas, ginkluotų gaujų veikla prieš beginklius kaimo gyventojus. Taip pat prieš valstiečius paleista pikta kurstymo politika. Pradžioje visi kaimo gyventojai buvo sukurstomi prieš pačius turtingiausius, kurie naudojami sandoma darbo jėga, arba kulokus - buožes. Vėliau biedniokai buvo sukurstyti prieš sredniokus, arba vidutinius ūkininkus, kol visi jie pavirto beteisiais ir beturčiais, tikrais naujo rojus proleterais. Ta pati velniška technika vėliau buvo panaudota Lietuvoje.

Iš ūkininkų buvo atimamas visas turtas bei maistas, ir, jeigu jis nesutinka eiti į kolchozą, tai buvo su šeima išvežamas į Sibirą. Jų sodybos sudeginamos. Kurie priešinosi, buvo išžudyti vietoje, kurie išsislapstė, paliko bado mirties šėšelyje. Rusijoje buvo 25 milijonai ūkininkų, o, išskaičius jų šeimas, matysime, kad Stalino planas palietė daugelio milijonų žmonių likimą. Kolektyvizacija išžudė nemažiau kaip 10 mil. žmonių, kiti paliko amžinaiš paliečiamais dėl blogo maisto jaunystėje. Toks skaičius gyventojų buvo beveik visoje Rusijoje Ivano Ziauriojo (Grozni) 1544-1584 viešpatavimo metais, o imant dabartinį gyventojų skaičių, tai būtų lygu sunaikinimui visų Danijos su Olandija, Šveicarijos su Belgija, ar Švedijos su Norvegija gyventojų. Tai nebuvo neišvengiama gamtos nelaimė - potvynis, sausra, žemės drebėjimas ar audra. - ne, tai buvo pačių komunistų sukurtas pragaras žemėje. Vėliau pats Stalinas prisipažino, kad kolektyvizacija buvo pravesta jo įsakymu, iš viršaus.

Buvo tokių užsienio korespondentų, kurie išleistose knygose, bolševikų propagandos įtikinti, kaltina dėl tų nelaimių pačius ūkininkus, girdi, jie išžudė gyvulius, o tuo pačiu ir save... Tokiai pasakai gali tikėti tie, kurie užaugo, bet dar nesubrendo, ant miesto akmenų ir niekad nematė kaimo.

Tuo metu žmogus, keliavęs traukiniu iš Maskvos į Odesą, Ukrainos geležinkelio stotyse matė pasibašėtus vaizdus: nuo bado mirstančius žmones, moteris su mažais vaikais, kurie ieškojo išdžiūvusiose krūtyse maisto, vaikus su ištinusiais nuo bado pilvais, kurie verkė ir maldavo duonos... Tai buvo aukšto sovietinio valdininko, seno partinio komunisto paliudijimas, bet ne antisovietinė propaganda. Daug komunistų tuo metu praregėjo, jeigu jie nebuvo visiškai beširdžiai ir bejausmiai kitų žmonių kancionams.

Chruščiovo tvirtinimu, jam nuvykus tuo metu į Samaras rajono kolchozą, kolchoziniškai jį maldavo duonos. Demčenko, Kijevo rajono, partijos sekretorius papasakojo Anastui Mikojanui, kad Ukrainoje visiškai badas, kad į Kijevą atėjo traukinys su nuo bado mirusiųjų lavonais, kurie buvo surankioti pakeliui iš Poltavos į Kijevą. O tai buvo turtingiausių žemių sritys.

Tuo tarpu Stalinas eksportavo javus į užsienį: 1928 m. - 1 milijoną kvintalų (kvintalas - 100 kilogramų), 1929 m. - 13 mil., 1930 m. - 48,3 mil., 1931 m. - 51,8 mil., 1932 m. - 18,1 mil. kvintalų, kad galėtų pirkti pirmam penkmečiui numatytas mašinas, nors dėl depresijos javų kainos tuo metu buvo labai žemos. Ta pati Stalino politika buvo pakartota, nors badas siautė Ukrainoje ir kitose vietose.

Prieš tokią griežtą kolektyvizaciją pasisakė Rykovas, Bucharinas ir Tomskis. Dėl to 1929 m. gegužės 18 d. Rykovas neteko Komisarų tarybos pirmininko vietos, ir jo vietą užėmė Skrypnikas. Nikolajus Bucharinas 1929 m. liepos 3 d. išlėkė iš Kominterno, o Rykovas ir Tomskis buvo įspėti. 1929 m. spalio 17 d. Lunačarskis neteko švietimo ministerijoje vietos. 1929 m. lapkričio 25 d. Rykovas ir Tomskis parašo atgailas, nes lapkričio 10 d. Bucharinas buvo išmestas iš Politbiuro. Tuo metu Stalinas, kiek aptvarkęs draugus, gruodžio 21 d. atšvendia savo 50 metų gimimo sukaktį, planuodamas tolimesnius valymus. 1930 m. gruodžio 17 d. Rykovas pašalintas iš Politbiuro, o Syrtsovas ir Lomanidzė išmesti iš CK. Tuo metu Stalinas vėl žaidė Zinovjevo-Kamenevo prieš Buchariną-Rykovą-Tomskį žaidimą, bet jau atvirkščiai.

Nelaiminga kolektyvizacijos auka buvo ir Stalino žmona Nadežda Sergejevna Allilijeva, kuri mokėsi kartu su Chruščiovu pramonės akademijoje ir per savo naujumą pareiškė tikrą nuomonę apie savo vyro vedamos kolektyvizacijos žiaurumą partijos atstovui, atseit šnipui, Chruščioviui, kuris tai pakartojo Stalinui, be abejo, suminėdamas ir kitus opozicinius studentus, kurie taip pat neteko galvų. Nuo to laiko Stalinas pamėgo be jokios moralės ciniška partijos skundiką, kuris dėl karjeros rizikavo išduoti Nadeždą. Po iškilmingo 1932 m. lapkričio revoliucijos metinių banketo girtas Stalinas sekančią dieną pykčio priepuoly nušovė savo žmoną. Pažymėtina, kad Hitlerio meiluzė ir labai artima giminaitė Geli Raubel taip pat buvo nužudyta ar nusizudė prieš metus. 1931 m. rugsėjo 18d., Tai galėjo duoti Stalinui įkvėpimo. Stalino buvusios žmonos giminės, tetos ir kt., pateko į koncentracijos stovyklas, kad neišplepėtų "valstybės paslapčių".

Stalino įsakymu gydytojai paskelbė, kad jo žmona mirė nuo apendicito, bet netrukus tie visi gydytojai dingo, kaip ir gydytojai, kurie vėliau pasirašė Sergo Ordzonokidzės širdies smūgio diagnozę. Kiti gydytojai buvo apkaltinti nuodijimu Bucharino byloje.

(Bus daugiau)

KO JAV-BĖS IŠMOKO VIETNAMO KARE?

JAV kariuomenės generalinio štabo viršininkas ir buvęs Vietnamo karo vadas gen. William Westmoreland birželio gale išsina į pensiją. Ta proga jis turėjo ilgą pokalbį su žurnalistais, kurie jį paklausė, ko amerikiečiai išmoko Vietnamo kare?

Generolas pareiškė, kad svarbiausia, amerikiečiai įgijo patyrimo kovoti partizaniniame kare. Čia buvo išvystyta nauja technika, automatiniai "klausytojai", o helikopteriai imti naudoti ne tik kariuomenės transportui, bet pritaikyti grynai kovos reikalui, apginkluoti patrankomis ir kulksvaidžiais pėstininkų paramai.

Buvo išmokta kare ir kovos lauke drauge veikti su sąjungininku, kuris turi skirtingą vadovybę ir pasižymi kitais galvojimo bei kalbos ir būdo skirtumais.

Pirmą kartą buvęs vedamas nepaskelbtas karas, kurio veiksmai buvę žinomi spaudai ir viešai perduodami publikai. Televizija karo veiksmus kiekvienam atskleidė jo kambaryje, net miegamajame. Tai sudarė naują psichologinį faktorių, į karą glaudžiai įjungdama visuomenės jausmus ir nuomonę.

Be to, šis karas buvęs vedamas ribotom priemonėm, siekiant riboto tikslo. Dėl to jis yra ilgas, ir didelį vaidmenį vaidina visuomenės kantrybė, užfrončio ištvėmė.

Iš to pokalbio sužinome, kad 1968 m. JAV armiją sudarė apie 1,570,000 karių, o dabar ji esanti sumažinta iki 861,000.

Gen. Westmoreland nesileido į politinio pobūdžio pokalbius, Vietnamo karo nei kritikavo, nei gyrė, tik pasakė, kad jo reikšmė išryškinsianti istorija.

DRAUDŽIA SEKTI POKALBIUS TELEFONU

Aukščiausias teismas vienu balsu nutarė, kad valstybės apsaugos agentai neturi teisės slaptai klausytis jų įtariamų asmenų telefoninių pokalbių be teismo leidimo. Už tą nuostatą balsavo ir 4 jau prez. Nixono paskirti teisėjai.

Ar skaitytos?

Atsitiktinio kareivio užrašai, Jono Janušio atsimito laikų Europoje, 127 nima iš Antrojo pasaulinio psl., kaina \$2.00.

Rimai ir Nerimai, Vaižganto. 55 psl. kaina \$2.00.

Versmės ir verpetai, akimirkų - straipsnių rinkinys praeities ir artimų dienų aktualiais klausimais, parašė Bronys Raila, 351 psl., kaina \$5.00.

Radvila Perkūnas, istorinė pjesė, parašė Balys Srunga. 130 psl., kaina \$4.00.

Elegiški Stepono Kolupailos niekintojai, parašė Ksaveras Kaunas, 52 psl., kaina \$1.00.

Poezijos knygos

POEZIJOS PILNATIS,

Bernardo Brazdžionio poezijos rinktinė, kurioje sutalpinti geriausi visi jo išleisti knygų kūriniai. Puošnus leidinys, 592 psl., kaina \$10.00.

Broliai balti aitvarai,

Henriko Nagio eifraščiai, Prano Gailiaus iliustruoti, 72 didelio formato puslapiai, puošniai išleista knyga, kaina \$5.

Tau, sesute, Prano Lemberto gyvenimas, kūryba, prisiminimai, 269 psl., iliustruota, kaina kietais viršeliais \$4.00.

KARALIAUS MINDAUGO MEDALIS

Tai antroji Lietuvių Fondo medalių laida, skirta pagerbti Lietuvos valstybės įkūrėją karalių MINDAUGĄ, minint atkurtos Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 50 metų sukaktį.

Medalis išleistas Lietuvių Fondo dešimtmečio - 1972 metais

Medalio projektas ir gipso modelis - skulptoriaus Vytauto Kašubos darbas.

Medalį kaldino Franklin Mint kalykla. Ji kaldino ir Trijų Prezidentų medalį 1968 m.

Medalis nuotrauka padidinto mastelio

Medalis pagamintas iš sidabro. Skersmuo natūralaus dydžio 39 mm. Užsakyta tik 1,000 vienetų.

Parduodama medalio kaina \$12.50. Su reprezentacine dėžute - \$15.00. Pašto išlaidoms pridėti 50 centų.

Užsakymus su čekiu Lithuanian Foundation vardu siųsti LF adresu:

2422 West Marquette Rd, Chicago, Ill. 60629.

ROMANAI

Jurgis Gliauda, BRĖKŠMĖS NASTA, 384 psl., kaina \$6.00.

Vacys Kavaliūnas, AIDAI IR SEŠELIAI, premijuotas romanas, 234 psl., kaina \$5.

Birutė Kemėzaitė, SUDIĖV! AŠ IŠEINU..., 294 psl., kaina \$4.50.

Pragaro vyresnysis, premijuotas romanas, parašė Vytautas Volertas, 273 psl., kaina \$5.00.

Rezistencija, romanas, parašė R. Spalis, 429 psl., kietais viršeliais, kaina - \$6.00.

Alpis, romanas, autorius Kazys Karpius, 227 psl., kaina \$5.00.

Andrius Valuckas, NEMUNO SŪNUS, romanas iš suvalkiečių ūkininkų sukilimo 1935 m., I tomas, 280 psl., kaina \$3.00.

Andrius Valuckas, NEMUNO SŪNUS, II tomas, 428 psl., kaina \$4.00.

Jurgis Gliauda, LIEPSNOS IR APMAUDO AŠOČIAI, premijuotas romanas, 304 psl., kaina \$4.00.

Birutė Pūkelevičiūtė, RUGSĖJO ŠESTADIENIS, premijuotas romanas, 237 psl., kaina \$5.00.

Kazys Plačėnis, PULKIMANT KELIŲ... romanas iš kun. Strazdelio gyvenimo, I tomas 200 ps., kaina \$2.00 II tomas 160 ps., kaina \$2.00

Anatolijus Kairys, ISTIKIMOJI ZOLĖ, 254 psl. romanas, kaina \$5.00.

Tr. Tarulis, VILNIAUS RŪEAS, 495 psl., kaina minkštais viršeliais \$3.15. kietais viršeliais \$3.75.

Nemunas teka per Atlantą, Vytauto Alanto 5 novelės, 263 psl., kaina minkštais viršeliais \$3.00, kietais \$3.50

Rene Rasa, MEILE TRIKAMPY, 219 psl. kaina \$3.50.

Juozas Svaistas: ZIOBRIAI PLAUKIA, romanas iš knygos kun. M. Sidaravičiaus gyvenimo, 233 psl., kaina \$2.50.

Vacys Kavaliūnas, KALNŲ GIESME, premijuotas romanas, 201 psl., kaina \$2.50.

Aloyzas Baronas: VIENIŠI MEDŽIAI, 117 psl. kaina \$ 1.50.

Vytautas Volertas, UPE TEKA VINGIAIS, romanas 332 psl., kaina \$3.50.

Alė Rūta, KELIAS Į KAIRE, premijuotas romanas iš JAV senosios kartos lietuvių gyvenimo, 248 psl., kaina \$3.00.

Vytautas Volertas, GYVENIMAS YRA DAILUS, romanas iš lietuvių emigrantų gyvenimo, 242 psl., kaina \$2.50

D. Nendrė, AIDAS TARP DANGORAIZIŲ, romanas, 365 psl., kaina \$5.

Aitvarai ir gėria, Jurgio Gliaudos romanas iš partizanų veiklos, 254 psl., kaina \$4.50.

Aloyzas Baronas, PAVASARIO LIETUS, 261 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50, kietais \$3.75.

MINDAUGO NUZUDYMAS, Juozo Kralikausko premijuotas romanas, 246 psl., kaina \$3.

Vėjas lekia lyguma, romanas, parašė Aloyzas Baronas, kaina \$4.00.

Aloyzas Baronas: LIETAJŲ IR BEDUGNES, premijuotas romanas, 279 psl., kaina \$3.00.

Jeronimas Ignatonis, LŪŽIAI, 301 psl., kaina \$3.00

Liaudies priešas--Stalinas

1879 m. gruodžio 21 d. - 1953 m. kovo 5 d.

Badas kaime

Tuoj po revoliucijos visa žemė buvo suvalstybinta. Paskelbta žemės reforma leido išdalinti dvarų žemes, bet komunistai stengėsi, kur galėdami, organizuoti kolchozus ar steigti sovchozus, valstybinius ūkius. Visi ūkininkai buvo laikomi ne savininkais, bet tik laikiniais nuomininkais..

Po Kronštato sukilimo komunistai buvo priversti padaryti nuolaidų, 1921 m. kovo 17 d. paskelbiant NEP politiką. Menkavertis pinigas buvo pakeistas červoncais, kurie išsilaikė iki 1936 m., kada buvo įvestas aukso franku pagrįstas rublis. Žemės nuomininkai buvo pavaldinti paveldimais nuomininkais, 1922 m. leista ribota laisva rinka ir ribota laisva pramonė. Vėliau, 1925 m., Stalinas kalbėjo apie 40 metų teisę naudotis turima žeme.

Bet privatūs ūkininkai sudarė didelių sunkumų bolševikų valdžiai. Jie nenorėjo parduoti žemės ūkio produktų, jeigu negalėjo gauti jiems reikalingų prekių, arba jeigu tų prekių kainos buvo neprieinamos. Išsivystė mainų prekyba. Žmonės iš miestų su maišais keliavo tiesiog į kaimus keisti savo rūbų ar brangenybių į maistą. Miestams chroniškai trūkdavo maisto, nes normali prekyba suiro.

Tai buvo pats paprasčiausias ekonominis dėsnis, bet Stalinas žiūrėjo čia kaimo kontrrevoliuciją, net asmenišką įžeidimą ar iššūkį jam pačiam. Stalinas nusprendžia sunaikinti ūkininkų klasę. 1928 m. spalio 1 d. paskelbtas pirmas penkmetis turėjo sukurti visame krašte kolchozus. Skelbta, kad ūkininkai į kolchozus ejo laisvu nutarimu, propagandos paveikti, bet faktiškai tai buvo pasiūstų žė-

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

MAIKIO SU TĖVU PASIKALBEJIMUS VEDA
STASYS MICHELSONAS

—Kaip jauties, tėve? Kas naujo?

— Oi, Maiki, blogos naujienos...

— Kodėl blogos? Kas atsitiko?

— Baisūs dalykai, Maiki. Lietuvoje gyvi žmonės pradėjo degintis. Atrodo, kad grįžta senovės laikai. Ar tu nieko dar negirdėjai?

— Girdėjau; bet kodėl tėvas sakai, kad tai senovės laikai?

— Todėl, kad senovėj buvo tokia mada, kada žmonės susidegindavo.

— Kas sakė?

— Nu, girdėjau nuo senesnių žmonių. O kartą pats mačiau, kaip mergina susidegino.

— Turbūt, sapnavai?

— Ne, Maiki, nesapnavau. Aš manau, kad ir tu galėjai matyt. Argi neatsimeni, kad seniau socialistai turėjo slauną teatrą "Zaiba", ką parodydavo visokių istorijų.

— Atsimenu.

— Nu, tai gerai ir sakyti, kai atsimeni. Kartą tas ju "Zaibas" pastatė scenoje dramą "Zivilė". Saubostone tada kunigavo du broliai Zilinskai. Jonas ir Tamas. Tai gi atėjo ir jiedu pažūrėti socialistų teatro. Žmonių prisirinko tiek, kad netilpo ir salėn.

— Dabar jau žinau, ką tėvas sakysi. Bet vistiek sakyk.

— Jes, sakysiu vistiek. Prabočyk, jeigu būsiu jau kažką pamiršęs. Živilės vardu vadinosi kunigaikščio Karijoto duktė. Ji įsiklepuso į vieną kariškį, kuris buvo labai gražus vyras, ale iš prastos giminės. Karijotas uždraudė dukteriai su juo draugauti, o jai sunku buvo su juo skirtis. Stačiai

negalėjo be jo gyventi, bet ir negalėjo eiti prieš savo tėvo valią, todėl nutarė pasiaukoti Lietuvos dievams. Buvo sukrautas laužas, ir kai jis pradėjo degti, ji krito ant jo ir mirė liepsnose. Ir tai nebuvo mano sapnas, Maiki, ale tikras prajovas. Mačiau, kai kun. Jonas Zilinskas šluostėsi savo ašaras, o moterys salėje beveik visos verkė. Tai va, Maiki, kodėl aš sakau, kad seniau Lietuvoje buvo mada pasiaukoti dievams, jeigu kas negalėjo pasiekti, ko labai norėjo. Dabar, atrodo, ta mada grįžta. Ar tu netiki?

— Kažin, tėve, ar tokį reiškinį galima vadinti mada?

— Tai kaip tu jį pavadinsi?

— Aš, tėve, sakysčiau, kad tai yra desperacija.

— O ką tas reiškia?

— Galima sakyti, tėve kad desperacija yra tokia didelė nevilts, kada žmogus jau nepaiso, ką jis daro, ko griežbiai. Pavyzdžiui gali būti kad ir Vietnamo budistai dvasininkai, kurie dėl amerikiečių invazijos pasijutė be vilties išsigelbėti. Įpult desperacijon ir pradėjo viešai žudyti, apsipildami kerrosin ir užsidegdami. Kit persipiaudavo rankų gysla ir krauju rašydavo protesto laiškus Amerikos prezidentui. Vienu laikotarpiu tokii išsišokimų Vietname buvo labai daug, bet dabar tokii žinių jau neateina. Matyt budistai įsitikino, jog susidegindami jie ne savo priešus baudžia, bet patys save naikina. Dabar ir iš Lietuvos pradėjo ateiti tokių klaidžių žinių. Matyt, kad tai desperatiškas protestas prieš rusus. Prieš kiek laiko Kaune susidegino Romas Kalanta, o dabar AP žinių agentūra praneša, kad susidegino ir kitas jaunuolis, tik jo pavardės nepaduoda, tačiau sako, kad per dvi dienas Kaune ėjo riaušės ir apie 200 žmonių buvo areštuota.

Riaušėse dalyvavo keli tūkstančiai jaunuolių.

— Ar visa tai buvo Kaune?

— Pirmutinė žinia teigė, kad Kalanta susidegino Kaune. Bet antroji žinia, atėjusi iš Maskvos, sako, kad dar vienas susidegino ir Varėnoje, apie 50 mylių į pietus nuo Vilniaus. Kalanta buvęs 20 metų amžiaus studentas, užsipylęs ant savęs galioną gazolino ir susideginęs Kauno parke. Ir jį laidojant Kaune kilusios riaušės, minia svaidžiusi į policiją ir kareivius (paratroopers) pagaliais ir akmenimis. Tai tiek apie Kalantą. O antrasis nusizudėlis, matyt pirmojo inspiruotas, pasekė jį po 10 dienų Varėnoje. Jis užsilipęs ant keturių aukštų namo, apsipylęs gazolinu, uždegęs jį ir šokęs žemėn. Išbuvęs gyvas dar 4 dienas ir tada miręs. Bet atrodo, kad čia riaušių nebuvo. Valdžios kontroliuojama spauda jo vardo ir pavardės nepaskelbė. Kaune areštuoti 200 demonstrantų esą atvežti į tardomąjį kalėjimą Vilniuje. Mušdamiesi Kaune su policija, po kiekvieno paleisto akmens ar pagallo jie šaukė: "Laisvės, Lietuvai" ir "Laisvės jauniems žmonėms!"

— Aš tau pasakysiu, Maiki, kad iš vienos pusės man gaila tų jaunuolių, kurie susidegino, ir gaila tų, kurie pateko kalėjimui; ale iš kitos pusės gal bus ir kiek pažitko, ba komunistai pamatys, kad žmonėms reikia daugiau laisvės.

— Galima ir kitaip pažiūrėti, tėve.

— O kaip tu žiūri?

— Aš, tėve, žiūriu taip: už laisvę reikia kovoti, tačiau kovoti išmintingai, kad neužsitrauktume dar didesnės nelaisvės.

— Tu čia gudriai pasakei, Maiki. Aš pats nenorėčiau gauti džėlos. Nu, tai turim abudu pamislyt, kaip iškovoti laisvę ir nepatekti į lakupą. Tu mislyk, ir aš mislysiu, tai vis jau ką nors išmislysim. Nu, tai eikim mislyt. Valio!

SV. TĖVO AUTOMOBILIS

Paryžiuje vienas automobilų fabrikas pradėjo gaminti specialiai milijonieriams pritaikytus automobilius. Jų pardavimo kaina — 45,000 amerikoniškų dolerių arba 300,000 prancūzų frankų.

Iki šiol tokių automobilių jau yra pagaminta apie 20. Du pirmuosius nupirko toli atsilikusių kraštų diktatoriai, o trečiąjį — popiežius Paulius VI.

J. Rainis

MILIONINIS IEŠKINYS RESPUBLIKONAMS

Demokratų partijos pirmininkas O'Brien iškelė milijono dolerių ieškinį Nixono perrinkimo prezidentu komitetui ir buvusiam FBI agentui McCord, kuris mėginęs įrengti slaptus mikrofonus demokratų centru būstinėje ir nufotografuoti demokratų partijos dokumentus.

McCord pašalintas iš Nixono komiteto.

REMKIME

MŪSŲ GRAŽŪJŲ JAUNIMĄ

laisvajame pasaulyje ir suteikime jam progą atvykti į šokių šventę! Auką siųskite Ketvirtosios Tautinių Šokių Šventės Vajaus lėšų telkimo komiteto pirmininkui — John Evans, 6845 So. Western Ave, Chicago Ill. 60636

UŽ \$80 MOKEJO \$100 ir pagaliau už \$1.60 — \$2. IR APSIMOKĖJO 800 sidabrinųjų dolerių buvo "parduota" po 50 centų.

Praeitą savaitę Chicagos United Bank of America iškreitė šitokį pokštą. Jis pirmiesiems 35 į banką atėjusiems už įneštus \$80 mokojo po \$100, 50-čiai už \$40 davė \$50, dar 75-ki už \$16 gavo \$20. Be to, dar kitiems už \$8 davė \$10, už \$4 — \$5 mokės.

NAUDOKITĖS PROGA SKRISKITE PAPIGINTA KAINA

LIETUVA RUDENĮ IR ŽIEMĄ!

Walter Rask-Raščiausko vadovaujamas AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU šiais metais yra suorganizavęs daug grupinių kelionių į LIETUVĄ.

Jis pirmasis pradėjo organizuoti ekskursijas, tą darbą sėkmingai tęsia jau 11 metų. Jo kelionės tvarkingai suplanuotos ir visuomet vyksta sklandžiai.

Dar yra kelios vietos sekančiose ekskursijose:
CHICAGO—NEW YORK SPALIO 2 d.—15 DIENŲ KELIŲ.
Iš New Yorko \$660.00 plus takasai, iš Chicagos \$760.00 plus takasai

11 dienų Lietuvoje
PRALEISKITE KALĖDAS IR NAUJUS METUS LIETUVOJE!

CHICAGO—NEW YORK GRUODZIO 21 d.—14 DIENŲ KELIŲ.
Iš New Yorko \$660.00 plus takasai, iš Chicagos \$760.00 plus takasai

11 dienų Lietuvoje.

(Total tour prices are subject to airlines agreement and government approval)

Informacijų kreipkitės į
AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 South Western Avenue
Chicago, Illinois 60643
Telefonas (312) 238-9787

Jei planuojate bet kur keliauti — kreipkitės į mus. Mes paruosiam kvietimus giminėms atvykti į Ameriką. Teikiame informacijas kelionių reikalais į visus pasaulio kraštus Parūpiname lėktuvų bilietus ir reikalingas visas.

Viskas Encyclopedia Lituanica' i

Leidžiant LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJĄ buvo įmanoma šiaip taip verstis vien iš prenumeratos mokesčio: vieno išleisto tomo prenumerata įgalindavo leisti sekantį tomą. Su ENCIKLOPEDIJA LITUANICA yra kitaip. Nors ir buvo dėta labai daug pastangų, bet toli gražu nesudarė tiek prenumeratų, kad būtų užtikrintos bent pačios kukliausios sąlygos jos leidimui. Jau 11 tomų išleistas, aiškėja, kad vargu ar įsigyvens LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS praktika. Tačiau dirbame toliau ieškodami išeities. Štai, to tikslu — prenumeratų padaugėjimo — siekdami, perėitą kovo mėn. kreipėms į ENCIKLOPEDIJA LITUANICA prenumeratorius prašydami, kad kiekvienas surastų bent vieną naują ENCIKLOPEDIJA LITUANICA prenumeratorių. Deja, atsiliepiamas buvo neįtikėtinai mažas.

Vis dėlto viltis prarasti nenorime. Dar kartą bandome belstis į visų lietuvių duris tikėdamiesi, kad gal kiti LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS leidyklos leidiniai pagelbės toliau leisti ENCIKLOPEDIJA LITUANICA. Štai, sandėlyje dar turime įvairių LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS leidyklos leidinių, kuriuos norime parduoti už aukščiausią pasiūlytą kainą. Skelbiame išpardavimą, kuris tęsis nuo š.m. gegužės 1 iki birželio 30 d. Po birželio 30 d. atsakysime į gautus pasiūlymus.

- 1. LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA, 36 tomai, kaina \$299.00, siūlau \$.....
- 2. VINCO KREVĖS RAŠTAI, 6 tomai..... kaina \$25.00, siūlau \$.....
- 3. B. Kviklys, MŪSŲ LIETUVA, 4 tomai... kaina \$42.00, siūlau \$.....
- 4. K. Jurgėla, LIETUVOS SUKILIMAS 1862-64 METAIS, 720 psl. .... kaina \$10.00, siūlau \$.....
- 5. A. Kučas, AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJA 639 psl. .... kaina \$10.00, siūlau \$.....
- 6. B. Raiba, DIALOGAS SU LIETUVIAIS 560 psl. .... kaina \$7.00, siūlau \$.....

O vienuolika kitų leidinių: P. Andriusio raštų I t., J. Balio — Lietuvių dainos Amerikoje, J. Šešplaukių — Nemarėji žemė, L. Dambriūno — Lietuvių kalbos veiksmažodžių aspektai, St. Santvoro — Atidari langai ir Aukos taurė, A. Vaidulėlio — Gluosnių daina, A. Rukšos versta Enejdė, V. Štaito — Eilėrašiai, A. Kutkaus — Dainininko dalia, Lietuvos žemėlapis — kaina \$38.00, siūlau \$.....

Vardas, pavardė .....
Adresas .....

Šią atkarpą prašome išsiųsti ir, pasirinkus norimą leidinį bei pasiūlymus siūloma kaina, atsųsti leidyklai: LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA, 395 W. Broadway, P.O. Box 95, So. Boston, Mass. 02127. Pinigų ir anksto siųsti nereikia.

DALYVAUKIME IV TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS BANKETE IR LINKSMAI PRALEISKIME LAIKĄ!

Banketas įvyks AMPHITHEATRE patalpose liepos 2 dieną Chicagoje, tik kitoje salėje tuoj po šokių šventės programos.

Banketo metu bus pagerbti šokių grupių vadovai. Sokiai vyks dviejose salėse, ir visus linksmins du garūs orkestrai.

Bilieto kaina 12.50 dol. asmeniui. Bilietus užsisakant iš tolimesnių vietovių, siųsti Money order: Lith. Folk Dance-Banquet, adresu — Sofija Džiugienė, 7249 So. Mozart Street, Chicago, Ill. 60629, arba Marginiai, 2511 W. 69th Street, Chicago, Ill. 60629, pridėdant voką su savo adresu ir pašto ženklų.

Norint gauti daugiau informacijų bilietų ar banketo reikalų, skambinti kom. pirm. S. Džiugienei, tel. (312) 925-3682 nuo 5 val. vakaro darbo dienomis ir seštadieniais bei sekmadieniais.

Jaunystės atsiminimai

Ką tik išleisti 1905 metų revoliucionieriaus, nepriklausomos Lietuvos įžymaus advokato, Seimo nario, ministro Vlado Poželos labai įdomūs atsiminimai. Kiekvienas ras juose įdomių dalykų. Kaina \$4.00. Tuoj įsigykite tą knygą. Ją galima gauti Keleivio administracijoje.

KETURIOS KIPRO BIELINIO KNYGOS

TIK UŽ DEŠIMTĮ DOLERIŲ

Pasinaudokite paskutine gera proga įsigyti visas 4 knygas, kurias parašė Lietuvos knygnešių karaliaus Jurgio Bielinio sūnus Kipras Bielinis:

- Dienojant, 464 psl.
- Penktieji metai, 592 psl.
- Gana to junga, 492 psl.
- Teroro ir vergijos imperija
- Sovietų Rusija, 309 psl.

Pirmosios trys knygos yra atsiminimai. Autorius jų turi labai daug, labai įdomių ir moka sklandžiai papasakoti. Jis, dar vaikas būdamas, su savo tėvu vežiojo draudžiamas lietuviškas knygas, uoliai dalyvavo 1905 m. revoliucijoje, sėdėjo už tai kalėjime, ragavo Sibiro katorgos, vėliau kibo į nepriklausomos Lietuvos pamatų statybą, seimuose atkakliai gynė laisvę ir teisingumą ir t.t. Maža teturime tokių atsiminimų knygų, kurios tiek praturtintų skaitytojo mūsų tautos praeities pažinimą.

Ketvirtojoje knygoje K. Bielinis labai vaizdžiai pasakoja apie bolševikų sukurtą teroro sistemą, jų tardymo mokslą ir baisią praktiką, apie pabaltiečių darbo stovyklas ir kt.

Visas tas 4 knygas galite gauti Keleivy tik už \$10.00.

KELEIVIO prenumerata—gera dovana

MOTERŲ SKYRIUS

JUOZAS ŠVAISTAS

Dėl laisvės

Naujas okupantas artėjo ir veržėsi prie krašto širdies. "Išvaduojojas" naujas, o paradoksas tas pats — senas ir nė kiek nepakitęs. Kiekvienas okupantas skelbėsi nešą laisvę ir naujos laimės gyvenimą, o tuo tarpu steigė ir tvirtino smurtą. Kiekvienas jų lengvai tuštino senąjį kalėjimo palikimą, kad tučtuojau prikimštų naujais arba ir tais pačiais kalininiais.

Kalėjimas jautriausiai ir aktyviai pergyvena šitą perinamąjį momentą. Kaliniai visada budrūs, organizuoti ir veikti pasirengę kolektyvas. Visada kaliniai įelektrint vienos minties, vieno siekimo — laisvė!

Pirmasis išsiveržė Aidulis Juozas. Paskui jį ir visa šimtas dvidesimtoji kamera. Komanduoti nei rikiuoti čionai nereikia. Kiekvienas žino savo vietą ir uždavinį. Solidarumas nepaprastas. Išsiveržusieji vaduoja ne tik save bet ir to pat likimo draugus. Durų raktai džingiai žvanga Aidulio rankoje: tuos raktus jis plėšė iš vyriausio prižiūrėtojo. Kaip karys pašėlusios atakos metu, taip ir Aidulis kupinas ryžtumo ir vieno tik šauksmo — pirmyn. Visi jo judesiai be galo tikslūs ir staigiai atliekami. Sargai kurie nesuprato pasitraukti, šalinami jėga ir smurtu. Nors nė valandėlės tuščiai negaištama, tačiau ne visos kameros išveria atrakinamos: daugelio durys su triukšmu išverčiamos.

Kaip vasaros vidudienio saulei veikliai įkaitinus bičių seimą, taip ir čia dabar, šitame kalėjime, spieste spiečiasi iš visų kamerų ir ryžtingai tvinsta gatvės linkui. Nebelaisko net sunkieji geležiniai vartai. Jie plačiai pražiodomi, ir viena minia susilieja su kita. Šiapus vartų, tos pat minties ir siekimo įelektrinti, susibūrė savieji — draugai, giminės. Jie taip pat, pajutę priespaudos plyšį, skubėjo gelbėti ar bent pasitikti.

Ankstyvas giedrėjantis birželio rytas. Gatvėje naujankai burzga ir kita uniforma kariai. Jie gerai supranta kas čia vyksta minioje ir kalėjimo kieme. Niekas tuo tarpu neklūdo ir nevaiko. Šitie kariai, laisvės džiaugsmo bangos gaubiami, taip pat šypsosi ir draugiškai sveikina išsilaisvinusius. Ar ilgai jie pasiliks tokie besišypsą ir draugiški? — mažai kas dabar apie tai galvoja. Kurie ir pagalvoja, vis tiek atlaidūs, nes karys — politikos įrankis. Dažnai jis eina ir daro ne taip, kaip nori ir mano.

Netrukus Aidutis pamato minioje savo motiną. Abu staigiai prišoka ir susimeria kietam šiltam glėby. Nė vieno žodžio — žodžiai dabar menki ir netgi netinkami. Da stipriai susispaudę kūnai ir viena siela — vienas džiugus turiningas išgyvenimas, už kurį nieko, ničnieko nebūtų gailla.

Kai atsileidžia pavargusios rankos ir vienas antri pamato prieš save, Aidutis pajunta, kad jo veidai drėgnai aušta, o motinos akys meiliai šypsosi ir plūduriuoja kristolo šaltiniuose. Jis vaikiškai vėplena:

— Matai, mama, aš laisvas, visai laisvas! Tu netikėjai, o aš tau visada sakiau, kad būsiu laisvas!

Motina skausmingai pakraipo galvą ir nedaug teap sidžiaugia:

— Ar ilgam?... Juk koks tavo būdas, neduok, Dieve... Tik kancija man su tavim, per visą gyvenimą.

Veikliai jį grįžta į kasdienybę ir susirūpina:

— Juk tu alkanas? Skubėkim namo!

Aidutis išsitempia alkūnėmis, paskum iškelia plačią ištiestas rankas ir pasigardžiuodamas traukia orą:

— Suspėsim, mama. Ai, kaip gera taip laisvai kvėpuoti, visa platuma žiūrėti į saulę, į žydrą dangų ir jausti, kad gali, kur tik nori, eiti ir, kas patinka, daryti. Tu, tu būt, nesupranti, mama, kad visa visa man dabar taip nauja, taip miela... Rodos, ir aš pats visai visai kitas.

Pasuko namų linkui. Aidutis eina ir nuolat išgaštinaigai atsigįžta. Motina susirūpina:

— Kas tau, vaikelį?

— Jis piktai sukruokščia:

— Hm... Nervus, prakeiktieji, pakando. Vis rodos, kad užpakaly kažkas seka ir vėl suimti nori. Bet tai niekis, praeis.

(Bus daugiau)

(Iš Juozo Švaisto novelių rinkinio "Siela lagamine")

Simpatija kiaulei

Vadinkite, kaip norite: geradarė, kosmopolitė, lėbautoja ar paprasčiausiai kiaule — sus serofa domesticus. — ji užsitarnauja nuoširdžios mūsų simpatijos.

Savo būdu kiaule labai laisvamaniška: gerumu kaitaką iš jos išvilios, bet pradėk ją per daug stumdyti — savo teisių apgynimui ji ima taip baisiai žviogti, jog tikrai plaukai stojasi ant galvos. Jos mėgsta lengvą, malonų gyvenimą, bet jeigu yra reikalas, savęs išlaikymui kiaule nepatingi ir sunkiai paribėti, nekrepdama dėmesio, ar tas darbas svarus. Prie stalo jos labai balsios, manieros ne pačios geriausios, bet užtat jų atvirumas, įesus nuoširdumas — nuįinkluojantis.

Su kiaule visados žinai, kur esi: kaip ja paimsi — kiaule lieka kiaule.

Kazim kodėl vargšes kiaules niekas nemyl? Amžinai ji juodinama, peikiama, žeminama. Esame girdėję ją esant gudriausiu gyvuliu ūkininko kieme, bet ar sakė kas nors, kad ji ne tik gudriausias bet ir drąsiausias gyvulus, bet to, ir dosniausias žmogui. Kiaulė sulaiko vieną trečdali to, ką ji suėda (palyginus su menku ašuntadaliu karvių ir avių), kaip skanius "chopsus", kumpius ir lašinius. Tik tragiška, kad jai tinka senas posakis: "kiaulė, kaip ir poetai, yra įvertinama tik po mirties".

Kiaule visur, visame pasaulyje yra kaip namie. Atmatas ir kaviarą valgo su didžiausiu apetitu. Valgo ji viską, ka žmogus valgo, o apie tai, ko žmogus nevalgo, geriau nekalbėkime. Kiaulės labai draugiškos, mėgsta kompaniją, mielai linksminasi ir žaidžia. Kiekvienas kaimo vaikas yra matęs kiaules žaidžiant "gaudynes", kurios labai panašios į žmonių vaikų žaidimą. Jos mėgsta plaukioti, ir, jei kūdos vanduo pradeda nusekti, jos lygiai kaip žmonės labai mėgsta žvejoti. Kiaulės mėgsta švarų vandenį, bet, jeigu tokio nėra, tai ir liūge oliotis gerai. Mažas parsiutas, vos gimes, drebančionis kojytėmis keliauja į tauriausią kampa gamtos reikav atlikti. Joks kitas namišis gyvulus nėra toks švarus.

Dėl kiaules sumanumo nėra jokios abejonės. Susitvartiti su naujomis situacijomis kiaule yra tikras genius. Ji nesileidžia už nosies edžiojama, kaip koks arklys, kuris visada seka tuščią ibrą.

Kiaulių neštumo laikas yra trys mėnesiai, trys savaitės ir trys dienos. Joks kitas namų gyvulus nėra toks produktyvus. Kas liečia jų narumą ginant vaikus, vargt ar žmonių motinos geriau pasirodytų.

Stebina ir kiaules prisitaikymo galimybė. Moderni kiaule šiandien irgi plonėja ir numetė apie 15% taukų. Per maždaug tuziną metų ji uždėjo penktadalį proteino ir numetė trečdali kalorijų. Kumpiai jau daug liesnesni. Tarp visų mėsos rūšių kiauiliena daugiausia turi vitamino B1 ir geležies.

Kas žino, kiek milijardų žmonių kiaule išmaitino? Dabar, atrodo, įpradėjo visai naują karjerą laboratorijoje. Jos anatomija žmogui artimiausia. Širdis, kraujo cirkuliacija, virškinimo aparatas ir dantys — viskas kaip žmogaus. Kiaulė suseręga žmogaus ligomis, net ir jos oda turi tas pačias alergines reakcijas. Dar vos tik prieš keleta metų buvo neįmanoma kiaule naudoti laboratoriniam tyrimam. Perdaug reikėjo vietos, pašarų ir net didelės dozės medikamentų, jau nekalbant apie būri stiprių vyrų jai paguldyti. Šia mokslinė problema mokslininkai paliko išspręsti pačiai kiaulei ir štai jina! mokslo neapvyė.

Minesotos universitete, dr. L. M. Winters vadovaujant, tyrinėtojai bandė kryžiuoti keturias laukinių kiaulių rūšis, naudodami pačius mažiausius paršelius. Kiaulė vis mažėjo. 1966 m. gavosi rasė, kurios gyvuliai penkiu mėnesių amžiaus sveria tik 18 kilogramu ir suaugę pasiekia vidutinio žmogaus svorio — 80 kg. Mokslininkai šias mini-kiaules daugiausia naudoja mechaninių širdžių ir įvairių spindulių

"21 VERONIKA" JAU IŠPARDUOTA

Nidos knygų leidykla praneša, kad K. Barėno "21 Veronika" ir P. Orintašės "Leipalotu medynuose" jau išparduotos. Keivėv dar yra keli egzemplioriai "Leipalotu medynuose", tad paskubėkite įsigyti.

RETO IDOMUMO KNYGA

Paskutinis — trečiasis — dokumentuotas Kipro Bielinio atsiminimų tomas. Jis liečia mūsų nepriklausomybės 1917-1920 m. kovas ir nepriklausomos Lietuvos gyvenimo pirmuosius metus. Knyga gaunama Keleivy, Darbininke, Drauge ir pas kitus knygų platintojus. Kaina \$5.00.

Kypiras Bielinis

Draugo knygų apžvalgininkas apie šią Kipro Bielinio atsiminimų knygą tarp kitko šitaip rašo: "Knyga yra ne tik vertingas be galo įvairaus laikotarpio istorinis šaltinis, bet ir įdomiai parašyta, skaitoma kone kaip intriguojantis romanas". Lietuvių Dienos rašo: "Jame labai plačiai rašoma apie bolševikų įsigalėjimą Rusijoje ir pirmuosius jų kėslus užimti Lietuvą. Tai galbūt pirmas mūsų kalba toks išsamus raštas apie bolševikų "tiesą": žmogaus, buvusio labai arti ir paties daug faktų pergyvenusio. Būtina perskaityti jauniems gražių bolševikinių frazių simpatikams, nekaltiems naivuoliams." Prof. J. Puzinas: "Tai labai vertingas Literatūros Fondo leidinys, gražiai papildęs mūsų iškilųjų valstybininkų atsiminimų literatūrą. Pui kus ir Kęstūčio Čerkeliūno meninis knygos apipavidalinimas. Malonu paimti į rankas tokį leidinį."

išbandymui, senėjimo procesui ir arteriosklerozei iširti.

Dėl savo naujos mokslinės padėties kiaule visai nesijįjaudina. Be jokio išdidumo ir toliau ji yra tik paprasta, nuoširdi kiaule, Jos būdas ir gyvenimas nepasikeitė.

Be jos mūsų gyvenimas būtų nuobodus ir gerokai liesnesnis.

Aga ("Mūsų Pastogė")

Ji VĖL LAIMĖJO

Tai vienintelė JAV-bių senatorė Margaret Smith. Maines rinkikai ją jau keturis kartus išrinko į JAV senatą, o dabar, matyt, išrinkti ir penktą kartą, nes pirmiūose rinkimuose ji gavo net dvigubai daugiau balsų, negu jos varžovas, nors šis turėjo ir daugiau lėšų ir gėra rinkimų vajuos organizaciją.

DABAR ŽINOSIME

Nuomaras (epilepsija) — chroniška smegenų liga, pasireišianti smarkiu priepuoliu. Žmogus krenta ant žemės, kankinasi konvulsijose, netenka sąmonės.

Ta liga yra sirgę ir garsių žmonių. Ji kamavo Aleksandrą Didįjį, Budą, Napoleoną, Julijų Cezarį, Šv. Povilą, Haendelij, Dantę, Liuterį, Alfredą Nobelį, Sokratę, Čaikovskį.

Dabar nuomaras jau yra dalinai pagydomas ar bent jau priepuoliai žymiai suretinami.

Visos trys rūšys šikšnosparnių, vadinamų vampyrais, gyvena Pietų ir Centrinės Amerikos tropikinėse vietovėse. Tie šikšnosparniai tesimaitina tik gyvūnų krauju. Jie savo dantimis prakerta aukos odą ir laka tekanti kraują. Išidėmetina, kad jie kraują ne čiulpia, bet laka.

Rio Grande slėnyje auga mažas morkos pavidalo kaktusas, kurio vien apskrita viršūnė tėra išsikūsi iš žemės. Jis žmogui sukelia konvulsijas. Indėnai šį kaktusą vartoja savo religinėse apėigoms.

Lydeka, viena plėšriausių ju gėlojo vandens žuvų, alkana puola net vandens žiurkes ir stambius vandens paviršiumi plaukiojančius paukščius.

Du bilionai šikšnosparnių

Windsoro kunigaikštienė, gegužės 28 d. Paryžiuje mirusio buvusio Anglijos karaliaus Eduardo VIII žmona. Ji yra amerikietė, du kartu persiskyrusi. Dėl jos Eduardas VIII atsiskakė sosto ir ją vedė. Nuotrauka daryta prieš 10 metų. Dabar ji yra 75 m. amžiaus.

per 30 minučių išskrenda iš Carlbado oų ir neįvyksta nė vieno susidūrimo.

Prieš 12,000 metų Alias-koje gyveno liūtai, kupranugariai, drambliai ir 12 pėdų ūgio mamutai.

ANGELA DAVIS DAR NESKUBA Į MASKVĄ

Angela Davis yra pakviesta atvykti į Sovietų Sąjungą, bet pareiškė, kad jos kelionė į užsienį gali palaukti. Ji tuo tarpu norinti pasilikti JAV-se. Ji esą jaučianti didelę atsakomybę ir norinti dalyvauti tame sąjūdyje, kuris jos tautai atnešias išsilaisvinimą.

I užsieni jį važiuosianti vėliau padėkoti milijonams Furonos, Azijos ir Afrikos žmonių, kurie buvę sukilę jos ginti.

Ką tik gavome

- Amžinas lietuvis**, romanas, parašė Vytautas Alantas, 412 psl., kaina minkštais viršeliais \$4.50, kietais—\$5.00.
- Milžinų rungtynės**, Mykolo Vaitkaus atsiminimų VIII tomas, 203 psl., kaina — minkštais viršeliais \$3.00, kietais \$3.50.
- Gana to jungo**, Kipro Bielinio atsiminimų III-sis tomas, 492 psl., kaina \$5.00.
- Jaunystės atsiminimai**, parašė Vladas Požėla, 335 psl., įrišta, kaina \$4.00.
- We will conquer the world** by Liudas Dovydenas, 219 psl., kaina \$5.00.
- Melagingas Mikasė laisvė**, parašė Jurgis Jašinskas, 69 psl., kaina \$1.50.
- Brėkėmės našta**, romanas, parašė Jurgis Gliauda, 384 psl., kaina \$6.00.
- Vaišvilkas**, romanas, parašė Juozas Kralikauskas, 234 psl., kaina \$4.50.

12 knygų už \$2

- Juodojo pasaulio sukilimas**, parašė Stasys Michelsonas, 127 psl., kaina \$2.00.
- Tikra teisybė apie Sovietų Sąjungą** (parašė J. Januškis), 96 psl., kaina 50 centų.
- Kunigų celibatas**, parašė kun. Fox, 58 psl., kaina 25 centai.
- Ar buvo visuotinis tvanas**, 64 psl., kaina 25 centai.
- Zemaitės raštai karės metu**, 126 psl., kaina 50 centų.
- Juozas Stalinas**, 32 psl., kaina 25 centai.
- Žalgirio mūšis**, parašė dr. Daugirdaitė - Srugienė, 24 psl., kaina 50 centų.
- Socializmas ir religija**, E. Vandervelde, 24 psl., kaina 10 centų.
- Demokratinio socializmo pradai**, (S Kairio įvadas), 34 psl., kaina 50 centų.
- Tavo kelias į socializmą**, (Leono Bliumo), 35 psl., kaina 25 centai.
- Socizmo teorija**, (M. Fišerio), 74 psl., kaina 25 ct.
- Socialdemokratija ir komunizmas** (K. Kauskio), 47 psl., kaina 25 centai.
- Atskirai sudėjus**, ju kaina \$5.60, bet visos kartu parduodamos už \$2.

gana to jungo
KIPRAS BIELINIS

Viršelis Kęstūčio Čerkeliūno

Vietinės žinios

Encyclopedia Lituanica III tomas išeis greičiau

Praeitą trečiadienį mūsų įstaigoje apsilankė Encyclopedia Lituanica leidėjas Juozas Kapočius ir redaktorius Vincas Rastenis ir kiek plačiau painformavo apie šios enciklopedijos angliu kalba trečiojo tomo paruošiamuosius darbus ir numatytus būdus jo išleidimui pagreitinti.

Nepašalintieji finansiniai trūkumai verčia enciklopedijos leidimą kiek galimą paskubinti.

Prie trečiojo tomo dirbantieji redaktoriai ir bendradarbiai šiomis dienomis susilaukė labai apčiuopiamos paramos: į redakcijos sudėtį buvo pakviesti dr. Antanas Musteikis, profesorius sociologas iš D'Youville College, Buffalo, N.Y., ir teisininkas Vytautas Vaitiekūnas iš New Jersey. Jiems suteiko parengti po žymią dalį trečiojo tomo temų.

Birželio 20 d. enciklopedijos redakcijos posėdyje buvo sudarytas atitinkama naujas temų pasidalinimo planas, pagal kurį siekiama visus trečiojo tomo tekstus užbaigti iki lapkričio pradžios, kad tasai tomas galėtų būti spausdinamas ateinančių (1973) metų pradžioje.

Enciklopedijos angliu kalba reikalingumą visi vienbalsiai pripažinome. Spaudoje ir pokalbiuose buvo rodyta daug entuziazmo ir leidėjas ragintas kuo greičiau to darbo imtis. Bet tas didelis darbas šiandien jau reikalingas ne tiek paraginti ar pagyrimui, kiek konkretos paramos. Reikia aukų ir Encyclopedia Lituanica prenumeratorių. O šis veikalas bus reikalingas ne tikta kitataučių informacijai apie Lietuvą, bet ir lietuvių jau angliškai kalbantiems vaikams, kurių skaičius išeivijoje nuolat didėja. Taigi, je nesugebame savo jaunojo kartoje išsaugoti gyvą lietuvišką žodį, bandykime bent lietuviškos dvasios gyvybę palaikyti. Tam reikalui Encyclopedia Lituanica geriausiai tinka.

Tad skubiai ir svarbiau paimkime leidėjo pastangas ne tikta gražiais ir lengvai skraidančiais žodžiais.

Iš Los Angeles grįžo Elena ir Viktoras Vizgirda

Birželio 18 d. Los Angeles vyko dail. Viktoro Vizgirdos kūrinių paroda. Paroda sutapo su ten rengiama tradiciniu Lietuvių Diena, kurią suvažiuoja tautiečiai ir iš tolimesnių apylinkių. Ta proga į Los Angeles buvo nukirsdę Elena ir Viktoras Vizgirdai ir ten praleido visą savaitę, nuosirdžiai savo tenyksių bičiulių globėjami. Jie grįžo į Bostoną sužavėti Pacifiko pakrantės gamta ir žmonėmis, ir dailininką, ir jo kūrybą labai šiltais sutikusiai. Paroda gerai pavyko, ir vietiniai kultūrininkai įsigijo nemaža dail. V. Vizgirdos kūrinių.

Išvyksta į šokių šventę

Trečiadienį specialiu autobusu į Ketvirtąją Laisvės pasaulio Lietuvių tautinių šokių šventę Chicagoje išvyks apie 50 Bostono lietuvių šokių sambūrio narių su savo vadove Ona Ivaškienė.

Mirė LF narys J. Norkūnas

Birželio 1 d. mirė Jonas Norkūnas. Jis tik susiorganizavus Lietuvių Fondui, išsižavėjo jį nariu. Įnešdamas 100.25 dol., ir pareiškė, kad ie 25 centai reiškia pradžią mūsų šimtinės. Bet, deja, prašyta viešnia mirtis perunksti pakirto mūsų mielą autietį, ir tą antrąją šimtinę (140 dol.) šermenų metu sudėjo jo giminės ir artimi draugai.

Aukojo: \$30 S. ir B. Mullenai, \$25 S. Rimša, po \$20 Regina Leveckis ir G. ir A. Leveckiai, \$15 J. ir M. Overkos, po \$10 K. ir S. Gruzalai ir J. Starinskas, po \$5 M. Vaitkevičienė ir J. ir V. Starinskai.

Velionis palaidotas Forest Hills kapinėse.

Lietuvių Fondo Bostono Vajaus komitetas naslei Miladai ir visiems artimiesiems reiškia nuosirdžią užuojauą ir aukotojams už aukas Lietuvių Fondui taria nuosirdų aciu.

Vajaus Komitetas

Sporto staigmena Bostone

Tikrai vertas lietuvių visuomenės dėmesio sporto įvykis — tai Australijos lietuvių krepšinio rinktinės pasirodymas Bostono padangėje. Liepos 22 d. 2 val. po pietų Bostono State College (625 Huntington Ave.) sporto salėje mūsų So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos krepšinio komanda turės progos išbandyti jėgas su Amerikoje gastroliuojančia ALKR komanda.

Australiečių kelionės ir rungtynių tvarkraštį sudarė mūsų SALFAS. Bostone visą priėmimą tvarko So. Bostono Lietuvių Piliiečių draugija ir Bostono Lietuvių Skautų Sąjungos Grandis.

Bilietai į krepšinio rungtynes bus plaunami iš anksto.

Kviečiame Bostono ir apylinkės visuomenę gausiai atsilankyti į krepšinio žaidynes, nes mūsų sportininkai yra tikrai verti visų mūsų dėmesio ir paramos. Jei kas negalėtų asmeniškai dalyvauti, tai prašomas bent nupirkti bilietu prisidėti prie australiečių lietuvių kelionės išlaidų padengimo.

Po rungtynių tą pačią dieną 7 val. 30 min. vakare So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos svetainėje įvyks krepšininų priėmimo banketas. Tai bus reta proga susipažinti su Australijos lietuvių jaunimu.

Rengėjai prašo neapvilti tolimų svečių, o priėmime gausiai dalyvauti ir nuosirdžiai su jais pabendrauti.

Paragink savo pažįstamus išsirašyti Keleivį. Jo kaina metams \$7.00.

Aukos Jaunimo kongresui

Per gegužės mėnesį aukotojams:

\$100 — Amerikos Lietuvių Piliiečių Draugija.

Po \$25 — ALT Sąjungos Bostono skyrius, J. C. Lubinai, Ed. Matjoška.

Po \$20 — LVS Ramovė, J. Bakšys, Bostono Skaučių Židiny, G. ir A. Bačiuliai, J. Cereška, Vyt. Izbičkas, S. ir M. Subačiai, J. Vasys.

Po \$15 — D. ir V. Eikiniai, J. J. Grigalys, Ona Mučinskienė, Jackus Sonda, A. ir J. Januškevičiai.

Po \$10 — V. Andriukonis, A. Andriulionis, T. Boguzienė, Ed. Cibas, J. Dagrūdis, St. ir E. Kazlauskai, V. ir V. Kulbokai, V. Kubilius, dr. J. Kuodis, L. Lendraitis, K. Merkys, P. Navazelskis, P. Pilka, dr. A. Rodd, A. ir B. Skabeikiai, V. J. Vaičiūrgiai.

Po \$5 — P. Četkauskas, K. Dūda, S. Griežė-Jurgelevičius, R. ir S. Kondratiai, Al. Lapšys, dr. Mikalonis, P. Račkauskas, J. Silimas, J. Vizbaras, K. Vasiliauskas.

\$3 — A. Petronis.

Piniginis vėjus II PLJ Kongresui remti Bostone yra baigtas, ir nustatyta kvota surinkta su kaupu.

II PLJ Kongreso Bostono finansų komitetas nuosirdžiai dėkoja visiems aukotojams už palankų reikalo supratimą ir aukas.

Komitetas

Nauja židinių valdyba

Bostono židinių birželio pradžioje užbaigė savo 1971 m. veiklą. 1972 metų darbas prasidės vėl rudenį. Naują valdybą sudaro Irena Veitienė, 72 Congress St., Braintree, Mass., ir Gražina Danasienė, 29 Welles Ave., Dorchester, Mass. 02124.

Gražiai kvietė į šokių šventę

JAV LB centro valdybos pirm. V. Volertas praeitą sekmadienį per Lietuvių radijo valandą Laisvės Varpą gražiai kalbėjo apie Tautinių šokių šventę ir kvietė jodalyvauti.

Sventė bus liepos 2 d. Chicagoje. Jos programoje dalyvaus ir Bostono šokėjai, kuriems jau 35-sius metus vadovauja Ona Ivaškienė.

Iškėlė kun. J. Svirskį

Bostono Šv. Petro lietuvių parapijos kamendorių kun. Juozą Svirskį dvasinė administracija išskėlė į Belleriką, Mass. Jis šioje parapijoje yra išbuvęs ilgoką laiką.

Pabrangs susisiekimas

Beveik nėra abejonių, kad netrukus pabrangs 10 centų Bostone susisiekimas autobusais ir geležinkeliais. Sakoma, kad miesto majoras White tam kainų pakėlimui priešinas, bet susisiekimo reikalus tvarkanti komisija pabranginimui pritaria.

E. Brooke vėl kandidatus

Mass. respublikonų konvencija nutarė vėl statyti senatoriaus Edwardo Brooke (negro) kandidatūrą. E. Brooke šiomis dienomis įnešė į JAV senatą įstatymo sumanymą, kuris numato vyresniems kaip 65 m. piliiečiams papiginti kelionę lėktuvais, traukiniais ir autobusuais 30-50%.

Palauksime, ar tas pasiūlymas bus priimtas.

HIGHLIGHTS OF SCANDINAVIA

15 & 22 days escorted tours
294\$ plus air fare

- Denemark,
- Finland,
- Sweden,
- Norway plus
- Holland.

Independent and group tours to Lithuania and other Baltic States.

For information contact:
FINNAIR, 20 Providence Street, Boston, Mass. 02116.
Tel. (617) 482-4952.

ALDRICH OIL COMPANY

130 Safford Street
Wollaston, Mass. 02170
Tel. 472-2086

Pilnas namų šildymo aptarnavimas
Alyva pristatoma be priminimo
Šildymo įrengimas
Licenzuotas šildymo ekspertas
25 metus aptarnauja
Dorchester, South Boston, Pietų pajūrį

Iškilingai pala idoj 9 ugniagesius

Praeitą ketvirtadienį Bostone buvo iškilingai palaidoti Vendome viešbutį gsinant žuvę 9 ugniagesiai. Laidotuvėse dalyvavo net 200 miestų ugniagesių viršininkai. Vien iš New Yorko buvo atvykusi 500 ugniagesių delegacija. Prezidentui Nixonui atstovavo Tarptautinės ugniagesių draugijos prezidentas McLennan. Prie katedros, kur vyko paskutinės pamaldos, buvo susirinkusi didesnė nei 10,000 mlnia.

Viena ekskursija išvyko, kita rengiasi

Trans-Atlantic Travel Service Bostone organizuota ekskursija į Lietuvą grįžo birželio 23 d. Jai vadovavo Albina Rudziūnienė. Kita ekskursija išvyksta liepos 24 dieną.

PARENGIMŲ KALENDORIUS

Liepos 22 d. 2 val. popiet Boston State College sporto salėje So. Bostono L. Piliiečių d-jos ir Australijos lietuvių krepšinio rinktinės žaidynės.

Liepos 22 d. 7:30 val. vak. So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos salėje banketas Australijos lietuvių krepšinin.

Rugpjūčio 13 d. Romuvos parke Montelloj - Brocktone Minkų radijo gegužinė.

Rugsėjo 10 d. Maironio parke Worcesteryje Bostono apygardos Lietuvių diena.

Paragink savo pažįstamus išsirašyti Keleivį. Jo kaina metams \$7.00.

PACKAGE EXPRESS TRAVEL AGENCY, INC.

53 Gates St., So. Boston, Mass. 02127.
Mes siunčiame visokius siuntinius į Europą ir kitus kraštus. (27)

NORI SUSIPAŽINTI

Iš Connecticut valstijos amatininkas, vidurinio amžiaus, vidutinio ūgio ir svorio, geros sveikatos, finansiniai saugus, norėtų susipažinti su moterimi taip pat vidurinio amžiaus — viso gyvenimo draugystei.

Nesvarbu, ar gimusi Lietuvoje ar Amerikoje.

Prašau rašyti Keleivio adresu, pažymėjus "Perduoti Mr. L.T."

RADIJO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radijo Programa Naujoj Anglijoj š stoties WLYN, 1360 kilocikly ir iš stoties FM, 101.7 mc. veikia sekmadieniais nuo 1 iki 1:30 val. dieną. Perduodama: Vėliausių pasaulinių žinių santrauka r komentarai, muzika, dainos ir Magdutės pasaka.

Biznio reikalais kreiptis į Baltic Florists gėlių ir dovanų krautuve, 502 E. Broadway, So. Bostone. Telefonas AN 8-0489. Ten gaunamas ir Keleivis.

Dviejų savaičių rudens-žiemos ekskursijos į Lietuvą

Kaina nuo \$619.00

Ekskursijos išvyksta iš BOSTONO (NEW YORKO)

1972 m. RUGSĖJO 14 ir GRUODŽIO 21 d.

Trans-Atlantic Travel Service

393 West Broadway
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: 268-8764

Darbo valandos: kasdien nuo 9 val ryto iki 5 val. po pietų. Šeštadieniais uždaryta: birželio, liepos ir rugpjūčio mėn.
Savininkė: Aldona Adomienė

PRASYMAS TINKA DOVANOTI

"Keleivio" administracija prašo gerb. skaitytojus, kurie keičia adresą, pranešant naująjį adresą, neužmiršti parašyti ir senąjį. Nepamirškite parašyti pašto numerio — zip code.

SAVAITRAŠTIS

Nepriklausoma LIETUVA

informuoja skaitytojus apie pasaulinius ir lietuviškuosius įvykius, deda daug ir įdomių nuotraukų ir atvirai pasisako apie visus mūsų visuomeninius bei kultūrinius klausimus. Jame rasite įdomių skaitytojų laišku skyrių, kuriame laukiame abipusių pasisakymų ir nuomonių kiekvieno visiems svarbia problema.

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" yra dinamiška mūsų išeivijos laikraštis, ieškas naujų bendradarbių bei idėjų, visuomet atviras kiekvieno nuomonei, kuris kovoja ir dirba už nepriklausomą Lietuvą.

Metinė prenumerata JAV-se \$8.00
Adresas:
7722 George Street, LaSalle-Montreal, 690, Quebec, CANADA

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

- SLA—jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIS MILIONUS dolerių nariams.
- SLA—didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligoje pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.
- SLA— jau turi daugiau, kaip tris su puse milono dolerių kapitalą, tad jo apdraudė tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudes nuo \$100.00 iki \$10,000.00.
- SLA—jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą — Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.
- SLA—duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.
- SLA—AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuviškų klubų ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudės mokeskis \$2.00 į metus.
- SLA—kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijū. Kreipkitės kuopų veikėjus, ir jie plačiau paaiškins apie Susivienijimo darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysite:
Lithuanian Alliance of America
807 West 30th Street, New York, N.Y. 10001

Vietinės žinios

ATEITIKE PAMATYTI BARBOROS RADVILAITĖS!

Bostono dramos sambūris "Zvaigždikis", kuris statys J. Grušo dramą "Barbora Radvilaite" Jaunimo kongrese Chicagoje, kviečia Bostono lietuvius į šio veikalo generalinę repeticiją South Bostono Lietuvių Piliėčių draugijos trečiojo aukšto salėje birželio 28 d. 8 val. vak.

Tai bus vienintelis pasirodymas Bostone.

Išvyko į SLA seimą

Kiek teko sužinoti, į SLA seimą Miami Beach, Fla., iš Bostono išvyko A. Čapliskas su žmona, A. Andriulionis, dr. A. Kapočius su žmona, A. Baika su žmona ir dukra, A. Mockienė, B. Bajerčius, S. Kontautas ir S. Michelsonas.

Juodžiai buvo užpuolę Izidorių Vasyliūną

Praeitą savaitę jaunuolių negrų būrys Dudley stotyje buvo užpuolę smuikininką Izidorių Vasyliūną, kai jis buvo tilteliu bėpereinąs į kitą traukinėlio liniją. Vienį jų bandė mušti, kiti griebė už smuiko futliaro, o dar kiti grasindami peiliu taikstėsi prie kišenių. Bet I. Vasyliūnas savo smuikelės iš rankų nepaleido, besigrumiant atsiduro daugiau keleivių, ir užpuolikai išsigandę pabėgo. Buvo pašaukta ir policija, bet ką tu ten sugaudysi ar atpažinsi, kai visi vieno-dai juodi.

S. Mantautienė ligoninėje

Skautų sąjungos garbės narę Sofiją Putvytę - Mantautienę, gyvenančią Brocktone, Mass., ištiko širdies smūgis. Ji gulė ligoninėje. Linkime ligonei greičiau pasveikti.

RUOŠKIMĖS DEMONSTRACIJAI!

Nuo liepos 15 iki 22 d. įvyksta Pavergtųjų tautų savaitė. Amerikos Lietuvių Tarybos ir Lietuvių Bendruomenės Bostono skyriai, susitarę su atitinkamais ukrainiečių, latvių bei estų organizacijų atstovais, liepos 15 d. 1 val. popiet rengia viešą demonstraciją prieš tautų pavergėją - komunistinę Rusiją.

Demonstracija prasidės Prudential centre ir iš ten automobiliais su atitinkamais plakatais, tautinėm vėliavom bei garsintuvais, skelbiančiais komunistinių barbarų terorą, pagrindinėmis miesto gatvėmis vyks į miesto centre esantį parką, prie pirmojo JAV prezidento G. Wašingtono paminklo.

Čia bus sukalbėta maldų, pasakyta kalbų ir priimta rezoliucijų, smerkiančių okupanto sauvalę pavergtuose kraštuose, dalyvaujant amerikiečių spaudos bei televizijos atstovams.

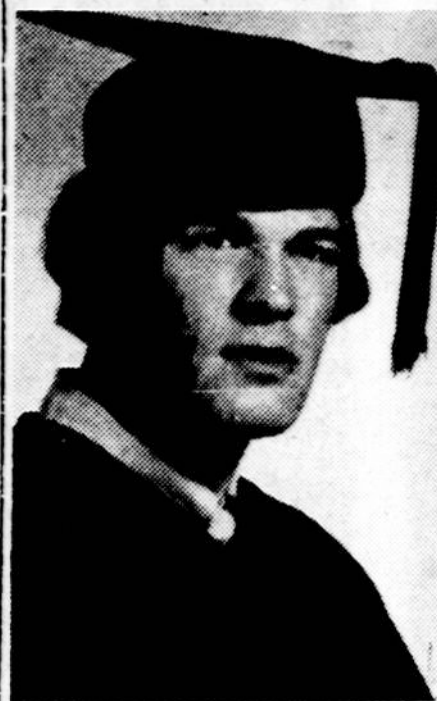
Paskutiniųjų metų ir net dienų įvykiai Lietuvoje mus įpareigoja suglaudinti gretas ir su nauja energija jungtis Lietuvos išlaisvinimo darban. Lietuvos jaunimo krauju ir gyvybių auka, kalėjimo pančiai bei komunistinių buelių kankinimai neatbaidė tautos laisvės siekimo. Argi saulėtą paplūdimys ar popiečio populus sulaukys bent vieną laisvą lietuvių nuo protesto prieš "tironiją", ar sulaukys nuo pagalbos rankos ištiesimo pavergtam ir kraujuojančiam broliui bei sesei?

Dalyvaukime demonstracijoje gausiai, dalyvaukime visi! Parodykime, kad esame gyvi, vieningi ir kovingi!

Smulkesnį informacijų apie demonstraciją galima gauti pas Amerikos Lietuvių Tarybos ir Lietuvių Bendruomenės valdybų narius.

ALT ir LB Valdybos

Algis Matjoška jau magistras

Bostoniečių Juzės ir Antano Matjoškų sūnus Algis birželio 3 d. Rutgers universitete (Newark, N.J.) gavo politinių mokslų magistro laipsnį. Tik prieš vienerius metus jis buvo gavęs baka-

auro laipsnį. Per tuos vienerius metus Algis sugebėjo ne tik gauti magistro laipsnį, bet ir vesti Daivą Lukšnikaitę ir su ja susilaukti sūnaus Jurgio-Gintaro, kurį birželio 1 d. pakrikštijo, kad po dvejų dienų galėtų stebėti, kaip tėvas gauna magistro diplomą.

FORTUNA FUEL CO.

470 ADAMS ST. QUINCY
(Just beyond the Hollow)

CITGO CLIMATIC HEATING OILS

OUR CUSTOMERS GET 24 HR. BURNER SERVICE

Golden Platter Parts Protection Plan

Complete forced hot water baseboard systems steam and hot water cast iron wet base boilers.

Over 40 years experience... Easy budget payment plans
CALL 773-4949 or 436-1204

Algis Matjoška gavo stipendiją toliau tame pačiame universitete studijuoti ir ruoštis daktaro laipsniui. Sveikiname jį ir linkime sėkmės.

JAV-bėse 95% šeimų turi bent vieną televiziją, 43% — net spalvotą.

Mokytojams pridėjo 5.5%

Mokytojų unija, atstovaujanti 5,000 Bostono miesto mokytojų, susitarė su Mokyklų taryba pasirašyti 1 metų sutartį, kuri numato pakelti mokytojų algas 5.5 nuošimčio.

Miestui tai reikią \$2 mil. daugiau išlaidų.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
169 Milbury St.
WORCESTER, MASS.
Tel. SW 8-2868

yra vienintelė oficiali įstaiga Worcester, kuri siūnia siuntinius tiesiog iš Worcesterio į Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas sritis. Čia kalbama lietuviškai, patarnaujama greitai ir sąžiningai. Siuntiniai aueina greitai ir tvarkingai.

Čia galima gauti įvairiausių importuotų ir vietinės gamybos medžiagų ir kitų daiktų, tinkamų Lietuvoje, labai žemomis kainomis. Vedėja B. Sviklienė

Telefonas: AN 8-2805
Dr. Jos. J. Donovan
Dr. J. Pašakarnio
IŠPĖDINIS OPTOMETRISTAS
Valandos: nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak. Trečiadieniais nepriimama
447 BROADWAY South Boston, Mass

Ketvirtis & Co.
—JEWELERS—
Laikrodžiai-Deimantai
Papuošalai
Elektros Prietaisai
Rūpestingai taisoma laikrodžių žiedus, papuošalus
379 W. BROADWAY SOUTH BOSTON
Tel AN 8-4649

Peter Maksvytis
Carpenter & Builder
49 Church Street
E. Milton, Mass.
Atlieku visus patalymų, remontą ir projektavimo darbus ir lauko ir viduje, gyvenamųjų namų ir biiznio pastatų, pagal Jūsų reikalavimą. Šaukita visados iki 9 valandų vakaro.
Telefonas: 698-8675

A. J. NAMAKSY
Real Estate & Insurance
321 Country Club Rd.
Newton Centre, Mass. 02159
Tel. 332-2645

Laisvės Varpas

Lietuvių Rado Valanda

Sekmadieniais 11-12 val.
AM 1.430 KC ir FM 107.9 MC
Vedėjas PETRAS VIŠČINIS

173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402. Tel. 586-7209

ATLAS PARCELS CO.
82 Harrison Street,
Worcester, Mass. 01604
Tel. 798-3347
Tiesiai iš Worcesterio siunčiam įvairius siuntinius į Lietuvą ir kitus Rusijos valdomus plotus! Siuntiniai sudaromi iš vietinės gamybos medžiagų, apavo, maisto ir pramonės gaminių. Turime vietoje įvairių vietinės gamybos ir importuotų prekių iš kitų kraštų visai žemomis kainomis. Be to, siunčiame maistą, pinigus ir galite užsakyti jų gamybos prekes. Čia sumokėsite pinigus, o giminės ten vietoje galės pasirinkti užsuktas prekes.

Taipogi tarpininkaujame per tam tikras įstaigas atsikviesti giminės čia pas save į svečius ar nuolatiniam apsigyvenimui. Patarnavimas atliekamas greitai ir sąžiningai. Atsilankę įsitikinsite. Vedėjas A. Schyrinski

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP. AND TRAVEL INFORMATION ĮVAIRIAUSIAS DOVANAS siūnia betarpiškai IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ ir kitus Rusijos okupuotus kraštus
Pristatymas greitas ir garantuotas
Prekės parduodamos nužemintomis kainomis. Galima užsakyti rublių sertifikatus, automobilius, šaldytuvus ir pan.
Atidaryta darbo dienomis nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak. o šeštadieniais nuo 8 val. ryto iki 2 val. p.p. Kitomis valandomis pagal susitarimą telefonu. 389 W. Broadway So. Boston, Mass. 02127 Tel. 268-0068

Knyga yra geriausias žmogaus draugas

The Apothecary LIETUVIŠKA TIKRA VAISTINE

Parduodame tikrai vaistus, išpildome gydytojų receptus ir turime visus gatavus vaistus.

Jei reik vaistų — eikit į lietuvišką vaistinę.
Sav. Emanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.

882 a W. Broadway, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTON.
Telefonas AN 8-6620

Nuo 9 val. ryto iki 8 val. v. išskyrus šventadienius ir sekm.

M & T OIL CO., Inc.

641 E Broadway So. Boston, Mass. 02127

- Krosnies aptarnavimas
- Automatinis įpilimas
- Patogios mokėjimo sąlygos
- Pilnas šildymo įrengimas

Skambinkite

268-4662

South Boston Savings Bank

ALFRED W. ARCHIBALD, PREZIDENTAS
460 West Broadway, South Boston, Mass. 02127
Skambinkite 268-2500

DABAR

už 90 dienų įspėjimo indėlius moka **5 1/2 %**

už visus kitus indėlius moka **5 1/4 %**

Nuo įdėjimo dienos — kas mėnuo priskaitomi nuosimčiai — Pilnas draudimas Bankas veikia 105-tuosius metus. Nuosimčiai yra nurašomi nuo Mass. mokesčių. Bankas audarytas nuo 9 val. ryto iki 3:30 val. popiet. Šio banko direktorių taryboje yra adv. J. Grigalius.
Reikale su tarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. Turtas (Assets) yra virš 210,000,000

Dažau ir Taisau
Namus iš lauko ir viduje. Lipdau popierius ir taisau viską, ką pataisyti reikia. Naudoju tik geriausių medžiagų.
JONAS STARINSKAS
220 Savin Hill Ave.
Dorchester, Mass.
Tel. CO 5-5854

Flood Square Hardware Co.
Savininkas N. J. ALEKNA
628 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.
TELEFONAS AN 8-4148
Benjamin Moore Dažai
Popierius Sienoms
Stiklas Langams
Visokio reikmens namams
Reikmens plomberiams
Visokio geležies daiktai

DRAUDIMO AGENTŪRA
Atlieka įvairių rūšių draudimus
Kreiptis senu adresu:
BRONIS KONTRIM
598 Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Tel. AN 8-1761

Trans-Atlantic Travel Service

DAUGIAUSIA PATYRUSI LIETUVIŠKA TURIZMO ISTAIGA

Norintieji keliauti, praleisti atostogas saulėtose salose, aplankyti gimes Lietuvoje ar juos atsikviesti į svečius — geriausiai ir greičiausiai jums patarnaus Trans-Atlantic Travel Service. Čia visų lėktuvų bilietai (air tickets) išrašomi belaukiant — be jokio papildomo mokesčio.

Siunčiant pinigus ir siuntinius į Lietuvą ar perkant prekes tiems siuntinams (skarytes, megztinius, įvairias medžiagas), sąžiningiausiai patarnauja

Globe Parcel Service, Inc.

Dovanų pažymėjimus ir rusiškų prekių užsakymus siųskite savo giminėms tik per

Podarogifts Inc. skyriu Bostone

Darbo valandos: Kasdien 9—5
Šeštadieniais 8—12
Birželio, liepos ir rugpjūčio mėnesiais įstaiga bus šeštadieniais uždaryta
393 West Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Telefonas: 268-8764
Visų skyrių vedėja Aldona Adomonis